

Fókuszban a migráció externalizációja

Focus on the Externalization of Migration

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.53793/RV.2025.1.1](https://doi.org/10.53793/RV.2025.1.1)

Absztrakt

A migráció externalizációja globális kihívás, amely során a célországok a migrációs nyomás csökkentése érdekében a migráció kezelését külső országokra hárítják. A tanulmány célja bemutatni az externalizáció fogalmi hátterét, elméleti megközelítéseit és gyakorlati következményeit. A fejlett országok gyakran tranzit- vagy kibocsátó országokkal kötnek megállapodásokat, hogy a migrációs áramlatokat határaikon kívül kezeljék. Bár ez rövid távon enyhítheti a migrációs nyomást, hosszú távon számos kihívást és problémát vet fel, mint például gazdasági függőség, politikai instabilitás és társadalmi feszültségek. A migrációs nyomás csökkentésére irányuló megoldások közé tartozik a legális migrációs útvonalak bővítése, a migráció okainak kezelése, mint például a háborúk, a klímaváltozás és a gazdasági egyenlőtlenségek, valamint a befogadó társadalmak integrációs támogatása. A jövőben a migrációs trendek várhatóan növekedni fognak, ezért a tanulmány hangsúlyozza a rugalmas és hosszú távú megoldások fontosságát, amelyek figyelembe veszik a migránsok és a befogadó társadalmak érdekeit is.

KULCSSZAVAK: MIGRÁCIÓ, EXTERNALIZÁCIÓ, GAZDASÁGI FÜGGŐSÉG, INTEGRÁCIÓ, RENDVÉDELMI STRATÉGIA

Abstract

The externalization of migration is a global challenge in which destination countries shift the management of migration to external states to reduce migratory pressure. The aim of this study is to present the conceptual background, theoretical approaches, and practical consequences of externalization. Developed countries often make agreements with transit or origin countries to manage migration flows beyond their borders. While this may alleviate migratory pressure in the short term, it raises several challenges and issues in the long run, such as economic dependency, political instability, and social tensions. Solutions to reduce migratory pressure include expanding legal migration pathways, addressing the root causes of migration—such as wars, climate change, and economic inequalities—and supporting the integration of receiving societies. In the future, migration trends are expected to increase, which is why the study emphasizes the importance of flexible and long-term solutions that consider the interests of both migrants and host societies.

KEYWORDS: MIGRATION, EXTERNALIZATION, ECONOMIC DEPENDENCY, INTEGRATION, LAW ENFORCEMENT STRATEGY

Bevezetés

Az utóbbi években a migrációs politikák középpontjában egyre inkább a határvédelem fejlesztése áll, amely új irányokat vett a technológiai innovációk révén. Ezek a fejlesztések nem csupán a fizikai határárák, mint például drótkerítések és falak telepítését jelentik, hanem egyre nagyobb hangsúlyt kapnak az elektronikus és digitális eszközök. A modern határvédelmi rendszerek komplexitása abban rejlik, hogy integrálják a korszerű megfigyelési technológiákat, mint például a kamerarendszerek és mozgásérzékelők,

amelyek valós idejű adatokat szolgáltatnak a hatóságok számára, lehetővé téve a gyors és hatékony reagálást az esetleges fenyegetésekre. A technológiai fejlődés hatása a határvédelemre jelentős, hiszen a modern eszközök nemcsak a fizikai védelem szintjét emelik, hanem optimalizálják a hatóságok munkáját is. Ezek a fejlesztések növelik a határvédelmi rendszerek hatékonyságát azáltal, hogy lehetővé teszik a valós idejű információgyűjtést és feldolgozást (Bigo et al. 2014).

Ugyanakkor ezen rendszerek jelentős pénzügyi és technikai kihívásokat jelentenek, hiszen folyamatos karbantartást igényelnek, és érzékenyek a technológiai meghibásodásokra, amelyek veszélyeztetik a hatékonyságukat.

A technológiai eszközök és fizikai határárák alkalmazása mellett a migráció szabályozása egy összetettebb, nemzetközi szinten koordinált megközelítést kíván, amely nem csak a határok biztonságára, hanem a migráció kiváltó okainak kezelésére és a regionális stabilitás fenntartására is fókuszál. A migrációs válság kezelésének egyik stratégiai eleme az externalizáció, amelynek célja, hogy a migrációs nyomást a határokon kívül kezelje. A migrációs válság hosszú távú megoldásához olyan komplex megközelítések szükségesek, amelyek figyelembe veszik a migráció kiváltó okait, a humanitárius szempontokat, valamint a nemzetközi jogi normákat. A schengeni övezet belső határainak nyitottsága, amely egyszerre jelent előnyt és kihívást, fokozott biztonsági kockázatokat hordoz, különösen a szélsőséges fenyegetések tekintetében (Koser 2007). A belső határok szabadsága megkönnyíti a szabad mozgást és a gazdasági kapcsolatok erősítését, de lehetőséget ad a radikális csoportok könnyebb mozgására is. Ennek kezelésére a schengeni térség országai fejlett technológiákat alkalmaznak a határok védelmére, például biometrikus adatgyűjtő rendszereket és előrejelző elemzéseket. A migráció és a terrorizmus összetett, sokszor félreértett kapcsolata arra is felhívja a figyelmet, hogy a radikalizáció elleni küzdelem nem csak a fizikai határvédelem erősítését, hanem a társadalmi integráció elősegítését is megköveteli (Tálas 2016). A hatékony határvédelem tehát nem csupán technológiai kérdés, hanem számos társadalmi, politikai és nemzetközi együttműködési dimenziót is magában foglal.

A migrációs externalizáció az utóbbi években a nemzetközi migrációs politika egyik központi és vitatott kérdésévé vált. Ez a jelenség azt a folyamatot írja le, amely során a fejlett országok a migrációval kapcsolatos felelősséget és terheket olyan országokra hárítják, amelyek gyengébb infrastruktúrával vagy kevésbé fejlett jogi védelmi rendszerrel rendelkeznek. Ennek célja, hogy az érintett fejlett országok csökkentsek a migrációs nyomást saját határaikon, miközben a kevésbé fejlett államok váljanak a migráció elsődleges színtereivé. A migrációs externalizáció politikai és gazdasági következményei különösen fontosak a nemzetközi erőviszonyok aszimmetriájának tükrében. A migrációs externalizáció gyakran olyan nemzetközi megállapodások révén valósul meg, amelyekben a fejlett országok pénzügyi vagy politikai ösztönzőkkel kényszerítik a kevésbé fejlett országokat a

migrációs nyomás kezelésére. Ezek az országok gyakran vállalják a migránsok fogadását, a migrációs áramlatok kezelését, sőt, esetenként a menekültügyi kérelmek feldolgozását is. Ezek az aszimmetrikus politikai és gazdasági viszonyok arra utalnak, hogy a fejlett országok saját biztonságuk és stabilitásuk érdekében olyan országokra hárítják a migrációs nyomást, amelyek sokszor nem rendelkeznek megfelelő eszközökkel és intézményrendszerrel a kihívás kezelésére (De Genova 2017). Betts (2011) kutatása szerint az externalizáció a nemzetközi kapcsolatok, a migrációs tanulmányok és a jogtudomány metszéspontjában helyezkedik el és a migrációs politikák globalizációjának egyik központi eleme. A fejlett országok politikai és gazdasági hatalma így meghatározó szerepet játszik abban, hogy az externalizáció folyamatát milyen mértékben és hogyan hajtják végre.

Az externalizáció egyik legkritikusabb pontja az emberi jogok kérdése. A jelenség gyakran ellentmond a nemzetközi jog által előírt kötelezettségeknek, különösen a menekültvédelem területén. A menekültügyi jog alapelvei, amelyek a migránsok és menekültek védelmét hivatottak biztosítani, gyakran sérülnek, amikor a migrációs externalizáció során a fogadó országok nem tudják vagy nem akarják garantálni a megfelelő jogi védelmet. Az externalizáció a nemzetközi együttműködés és szolidaritás elvével is ellentétben állhat, amikor a fejlett országok egyszerűen „kihelyezik” a problémát a határaikon túlra anélkül, hogy a migránsok jogai megfelelően biztosítva lennének (Goodwin-Gill 2016).

Bár az externalizáció célja a migrációs áramlatok csökkentése, számos kutatás szerint hosszú távon nem mindig bizonyul hatékony eszköznek. Az externalizáció gyakran növeli a migránsok veszélyeztetettségét, hiszen azok, akik nem tudják legális úton elérni a célországokat, sok esetben veszélyesebb és illegális útvonalakat választanak. Ennek eredményeként nő a halálesetek száma, a szervezett bűnözés és az embercsempészet virágzik, míg a migráció alapvető okai továbbra is megoldatlanok maradnak. Ezen kívül az externalizáció gyakran rövid távú megoldásokat kínál, amelyek nem kezelik a migrációs válságok mélyebb, strukturális okait, például a háborúkat, a gazdasági válságokat vagy a klímaváltozás által kiváltott lakóhelyelhagyást (Bettini 2017). A hosszú távú megoldások eléréséhez nem elegendő csupán a határok megerősítése és a migránsok távoltartása; a migrációs nyomás enyhítése érdekében átfogó fejlesztési és jogi megközelítésekre is szükség van (Czaika–Haas 2011).

A migrációs externalizáció jelenségének megértése érdekében Bigo (2002) és Sassen (2003) a globalizáció és a neoliberális gazdaságpolitika összefüggéseiben elemzi a jelenséget. Bigo szerint a migráció kezelése egyre

inkább a biztonságpolitika része lett, amelyben a migránsok gyakran „fenyegetésként” jelennek meg a nemzetállamok számára. Ezt a biztonságpolitikai megközelítést erősítik a fejlett országok határvédelmi és migrációs externalizációs intézkedései is. A globalizáció és a neoliberális gazdaságpolitika hozzájárult ahhoz, hogy a fejlett országok egyre inkább kiszervezzék a migráció kezelését a határaikon túlra, hogy megőrizzék gazdasági és politikai stabilitásukat. A neoliberális gazdaságpolitika ugyanis gyakran növeli a globális egyenlőtlenségeket, amelyek hozzájárulnak a migráció kiváltó okainak fennmaradásához. Ezen megközelítés szerint a migrációs externalizáció a globális politikai gazdaságtan része, és ennek megfelelően kell értelmezni (Sassen 2003).

A kutatás során kvalitatív módszertant alkalmaztam, amely a migrációs externalizáció komplex jelenségének több szempontú elemzését tette lehetővé. A szakirodalom feldolgozásában és rendszerezésében Mesterséges Intelligencia eszközök (ChatGPT és Claude) nyújtottak támogatást, azonban minden forrás feldolgozását és értékelését személyesen végeztem el. A Mesterséges Intelligencia (a továbbiakban: MI) asszisztensek különösen hasznosnak bizonyultak a különböző elméleti megközelítések összehasonlításában és a kulcsfontosságú témák azonosításában, miközben a tudományos munka integritását és eredetiségét szigorúan megőriztem. A kutatás módszertani alapját a nemzetközi szakirodalom szisztematikus áttekintése képezte, különös tekintettel a migrációs externalizáció politikai, gazdasági és társadalmi dimenzióira. A vizsgálat során kiemelt figyelmet fordítottam az alábbi területekre:

1. A migrációs externalizáció elméleti kereteinek és fogalmi rendszerének elemzése;
2. A nemzetközi tapasztalatok és gyakorlatok összehasonlító vizsgálata;
3. A migrációs externalizáció hatásainak értékelése különböző földrajzi és politikai kontextusokban;
4. A jelenség társadalmi, gazdasági, politikai és részben emberi jogi vonatkozásainak feltárása.

Az MI eszközök segítettek a szakirodalom strukturálásában és a különböző megközelítések szintetizálásában, ugyanakkor minden elemzés és következtetés saját kutatómunkámon alapul. Az MI használata kiegészítette a hagyományos kutatási módszereket, miközben a tudományos standardoknak való megfelelést és az akadémiai integritást mindvégig biztosítottam. A kutatás során különös hangsúlyt fektettem a globális politikai és gazdasági összefüggések

feltárására, valamint azokra a tényezőkre, amelyek befolyásolják a migrációs externalizáció alakulását és hatékonyságát. A módszertan lehetővé tette a jelenség komplex értelmezését és olyan következtetések levonását, amelyek hozzájárulhatnak a migrációs politikák fejlesztéséhez és a nemzetközi együttműködés erősítéséhez.

A migráció externalizációja: alapfogalmak és elméletek

Az externalizáció definíciója

Az externalizáció (vagy externalizálás) fogalmát leggyakrabban a gazdasági és menedzsment-tudományokban használják, bár a kifejezés különböző kontextusokban is megjelenhet. Az externalizáció alapvető jelentése az a folyamat, amikor egy szervezet bizonyos tevékenységeket vagy funkciókat külső szolgáltatókra bíz, ahelyett, hogy azokat belső forrásaival végezné. Kiváló példa erre számos cipő és ruhagyártó óriás, vagy akár a német autóipar.

Az externalizáció célja általában a költségek csökkentése, a hatékonyság növelése vagy az erőforrások koncentrációja a vállalat alaptevékenységére. Az externalizáció lehet teljes vagy részleges, azaz irányulhat csak bizonyos tevékenységek kiszervezésére (Quinn–Hilmer 1994). Az 1980-as évektől kezdődően az externalizáció egyre fontosabbá vált a vállalatok stratégiájában. Számos vállalat felismerte, hogy bizonyos tevékenységek kiszervezésével gyorsabban reagálhatnak a piaci változásokra és csökkenthetik a működési kockázatokat (Eisenhardt–Martin 2000). Az externalizáció összefüggésbe hozható a szállítói lánc menedzsmenttel is, különösen a bullwhip-hatással.¹ Az externalizáció segíthet ennek enyhítésében azáltal, hogy a vállalatok rugalmasabban szolgáltatnak (Lee et al. 1997). Bár az externalizáció számos előnnyel jár, nem mentes a kockázatoktól sem. Az adatok biztonságának elvesztése, a szolgáltatók megbízhatósága, valamint a költségek feletti kontrollvesztés mind potenciális kihívások (McIvor 2010). A vállalati externalizáció alapvető célja tehát a költségek csökkentése és a hatékonyság növelése.

Ez a stratégia a globalizáció elmélyülésével különösen fontos szerepet játszik a versenyképesség fenntartásában. Williamson (1981) tranzakciós költségelmélete szerint a vállalatok externalizációs döntéseiket az alapján hozzák meg, hogy a piaci tranzakciók lebonyolítása olcsóbb-e, mint az azonos

¹ A bullwhip-hatás (vagy "bullwhip effect") a kínálati lánc menedzsmentjében megjelenő jelenség, amely akkor fordul elő, amikor a kereslet ingadozásai a lánc különböző szintjein felerősödnek. A hatás lényege, hogy a végfelhasználói kereslet kis

mértékű változása a lánc feljebb lévő szereplőinél (például kiskereskedők, nagykereskedők, gyártók) jelentős mennyiségű változássá eredményezhet, ami felesleges készletekhez, túltermeléshez vagy éppen készlethiányhoz vezethet (Forrester, 1997).

tevékenységek belső szervezeti keretek között történő elvégzése. Ezzel összhangban Lacity és Hirschheim (1993) szerint a kiszervezés akkor eredményes, ha a szervezet képes a tranzakciós költségeket megfelelően menedzselni, és hatékonyan választja ki a legmegfelelőbb külső partnert. A vállalati externalizáció egyik jelentős előnye, hogy lehetővé teszi a vállalatok számára a belső erőforrásaik összpontosítását a stratégiai fontosságú tevékenységekre, miközben a nem központi tevékenységeket külső szolgáltatók végzik. Ez az erőforrás-elosztási elv különösen fontos a mai gyorsan változó üzleti környezetben, ahol a versenyképesség egyik kulcsa a rugalmasság és a piaci alkalmazkodóképesség (Prahalad–Hamel 1990). Felmérések szerint az IT-szolgáltatások és a gyártás externalizációja az egyik leggyakrabban alkalmazott forma a modern üzleti gyakorlatban, amelyek segítségével a vállalatok képesek optimalizálni működésüket. Az IT-szolgáltatások kiszervezése (outsourcing) révén a cégek külső partnerekre bízák például a szoftverfejlesztést, az adatkezelést vagy az ügyfélszolgálatot, ami költségcsökkentést és hozzáférést biztosít a magasan képzett munkaerőhöz világszerte (Kakabadse–Kakabadse 2005). Lényeges tényező az externalizációval kapcsolatban azonban, hogy mennyire képes a szervezet megfelelően ellenőrizni a kiszervezett tevékenységek minőségét és költséghatékonyságát. Holcomb és Hitt (2007) kutatásai alapján a kiszervezés általában akkor eredményes, ha a vállalat szoros kontrollt és monitoringot biztosít a külső szolgáltatók felett, valamint biztosítja a stratégiai célok összhangját.

Az externalizáció egy másik fontos alkalmazási területe a migrációkezelés, amely során a fejlett országok a migrációs nyomás kezelését más, gyakran kevésbé fejlett országokra helyezik át (Zaiotti 2016). Ez a folyamat jelentős politikai és társadalmi hatásokkal jár. Boswell (2003) tanulmánya szerint az Európai Unió (EU) és más fejlett régiók egyre inkább arra törekednek, hogy az illegális migrációt a cél-, avagy tranzitországok határain kezeljék. A migrációs externalizáció különböző formáit alkalmazzák, beleértve a határokon történő "pushback" műveleteket és az "offshore processing" központok működtetését. Mindezek célja a migrációs nyomás célszágokon kívüli kezelése. Az externalizációval kapcsolatos fogalmak, mint a "pushback" és az "offshore processing," az utóbbi évek migrációs politikáinak meghatározó elemei, különösen

a nemzetközi migrációs nyomás kezelésére irányuló törekvések keretében. A "pushback" kifejezés az illegális migránsok erőszakos visszatoloncolását jelenti az ország határain kívülre, gyakran anélkül, hogy lehetőséget kapnának menedékkérelmük benyújtására vagy jogi védelmet igényelhetnének. Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) jelentése szerint a "pushback" műveletek gyakran sértik a visszaküldés tilalma (non-refoulement) elvét, amely szerint senkit sem szabad visszaküldeni olyan helyre, ahol üldöztetés, kínzás vagy más súlyos jogsértések fenyegetik (URL1). A World Report 2019 is számos esetet dokumentált, ahol a "pushback" műveletek során a migránsok fizikai bántalmazást szenvedtek el, jogi védelmet pedig nem kaptak.² A "pushback" gyakorlatok nemcsak a nemzetközi jogi normák megsértését jelentik, hanem hozzájárulnak a migránsok körében tapasztalható bizonytalanság és félelem fokozásához, ami tovább súlyosbítja a humanitárius válságokat (Crawley–Skleparis 2018). Az "offshore processing" fogalma az menekülti kérelmek harmadik országokban lévő feldolgozóközpontokban történő elbírálását jelenti. Ez a megközelítés az externalizáció egyik formája, amelynek célja, hogy a migrációs nyomást a célszágok határain kívül kezelje. Az "offshore processing" központok működése jelentős vitát váltott ki a humanitárius jogi szakértők körében, mivel ezek a központok gyakran nem biztosítják a megfelelő jogi eljárásokat és az emberi méltóság tiszteletben tartását. Ezekben a központokban a migránsok sokszor hosszú ideig várakoznak bizonytalan körülmények között, korlátozott hozzáféréssel jogi segítséghez és alapvető szolgáltatásokhoz (Gammeltoft–Hathaway 2014). Az externalizáció gazdasági és politikai eszközként egyaránt jelentős szerepet játszik a modern vállalati stratégiák és a migrációs kormányzás területén.

A migrációs politika és az externalizáció kapcsolata

A migrációs politika kialakulása

A migrációs politika kialakulása és fejlődése egy komplex folyamat, amelyet számos tényező befolyásol. A történeti háttér, a gazdasági globalizáció és a biztonsági kérdések mind fontos szerepet játszanak

² Sok esetben a határőrök vagy más hatósági személyek a "pushback" műveletek során fizikai erőszakot alkalmaztak a migránsokkal szemben. Ez magában foglalja a verést, a rugdosást és más formákat, amelyek súlyos sérüléseket okozhatnak. A migránsok gyakran nem kaptak megfelelő jogi védelmet a "pushback" folyamat során. Sok esetben a hatóságok nem tájékoztatták őket jogorvoslati lehetőségeikről, és nem biztosították számukra a menedékhez való

jog érvényesítését. Volt olyan eset, amikor a fizikai bántalmazás következtében sérült migránsokat nem kezeltek megfelelően, sőt, előfordult, hogy az orvosi segítséghez való hozzáférést is megtagadták tőlük. Forrás: https://www.hrw.org/sites/default/files/world_report_download/hrw_world_report_2019.pdf [Letöltve: 2024.09.06.]

ebben a folyamatban. A modern államok migrációs politikájának kialakulása a 19. és 20. századra tehető. Korábban viszonylag nyitott határok jellemezték Európát és Észak-Amerikát, lehetővé téve a tömeges bevándorlást az iparosodó országokba. A 20. században azonban, különösen a két világháború és a hidegháború következményeként a migrációs politika egyre szigorúbbá vált. Az államok a nemzeti szuverenitás és a biztonsági megfontolások védelme érdekében kezdtek el szigorú határvédelmi intézkedéseket bevezetni (Massey et al. 1993). A gazdasági globalizáció elmélyülése a 20. század második felében jelentősen megnövelte a nemzetközi migráció volumenét. A nemzetek közötti gazdasági kapcsolatok, a transznacionális vállalatok térnyerése és a munkaerő iránti kereslet új kihívások elé állították a nemzeteket. Bár a tőke és az áruk szabad mozgása előtérbe került, a munkaerő szabad áramlása korlátozott maradt, ami a globalizáció paradoxonaként értelmezhető (De Haas et al. 2019).

A 21. században a nemzetközi migrációs politikák egyre inkább összekapcsolódtak a nemzetbiztonsági kérdésekkel. A 2001. szeptember 11-ei terrortámadások után a fejlett országok elkezdtek szigorítani a határellenőrzési rendszereiket, és a migránsokat gyakran potenciális biztonsági kockázatként kezelték. Bár egyes kutatások szerint nincs egyértelmű bizonyíték arra, hogy a migráció növeli a terrorizmus kockázatát, a közvélemény és a politika szintjén gyakran összekapcsolják ezeket a jelenségeket (Hoffman 2017). Számos esetben a terrorista cselekményeket nem külföldről érkező migránsok, hanem az adott országban született, ott radikalizálódott személyek követték el. A terrorizmus gyakran komplex szociális, politikai és gazdasági tényezők eredménye. A radikalizáció sokszor összefügg a társadalmi integráció hiányával, gazdasági kilátástalansággal vagy politikai elégedetlenséggel. Ezek a tényezők nem csupán a migránsokat érintik, hanem az őshonos lakosság egy részét is. A politikai diskurzus és a média gyakran összekapcsolja a migrációt és a terrorizmust, mert ez politikai támogatást növelhet, vagy elterelheti a figyelmet más, belső problémákról. Ennek következtében a közvéleményben torzított kép alakulhat ki arról, hogy a migráció milyen veszélyeket rejt (Wodak 2015).

A migrációs politika egyik központi eleme az integráció, amely azt a folyamatot jelenti, amely során a bevándorlók beilleszkednek a fogadó ország társadalmába. Az integráció kérdése rendkívül összetett, mivel nemcsak gazdasági, hanem kulturális és társadalmi dimenziókkal is rendelkezik. A multikulturális társadalmak létrejötté újfajta kihívásokat jelent a fogadó országok számára, hiszen ezekben az országokban különböző vallási, etnikai és kulturális csoportok élnek együtt. A multikulturalizmus

politikája, amely számos nyugat-európai országban elterjedt a 20. század végén, egyfajta választ jelentett a bevándorlók és őslakos népességek közötti feszültségekre. Azonban az elmúlt években egyre több kritika érte ezt a megközelítést, mivel számos esetben a párhuzamos társadalmak kialakulását eredményezte, ami a társadalmi kohézió csökkenéséhez vezetett (De Haas et al. 2019). Ez a jelenség a közösségek közötti szegregációhoz és a társadalmi kohézió csökkenéséhez vezetett, ami aggasztó következményekkel járhatott a közbiztonság, a gazdasági fejlődés és a társadalmi integráció szempontjából. A multikulturalizmus kihívásai rávilágítottak arra, hogy a kulturális sokféleség és az integráció kérdései mélyebb megértést és új megközelítéseket igényelnek a modern társadalmakban.

Történelmi példák a migráció kibontakozására

A migrációs politika kialakulását a történelem jelentős eseményei és folyamatai mélyen befolyásolták, különösen a nagyobb geopolitikai változások, a társadalmi átalakulások és a háborúk hatásai. Az alábbiakban néhány történelmi példa bemutatja, hogyan formálta a történelem a migrációs politikákat. Az első világháború után Európa térképe jelentősen átrendeződött, számos új állam jött létre, és ezzel együtt etnikai és vallási feszültségek alakultak ki. A háború és a versailles-i békeszerződés következtében milliók kényszerültek lakóhelyük elhagyására, és jelentős népességmozgások indultak el. Ezeket a migrációkat gyakran az új államok határainak meghúzása és az etnikai kisebbségek helyzete váltotta ki. Például Törökországban és Görögországban az 1923-as lausanne-i békeszerződés nyomán a két ország között népességcsere zajlott, amely során mintegy 1,5 millió görög ortodox keresztényt telepítettek át Törökországból Görögországba, míg közel 500 000 muszlimot küldtek Görögországból Törökországba (Hirschon 2003). Ez a kényszerített migrációs politika egyike volt az első nemzetközi szinten szabályozott megoldásoknak a migráció kezelésére.

A második világháború után Európában jelentős népességmozgások zajlottak, különösen Közép- és Kelet-Európában, ahol a Szovjetunió előretörése és a náci Németország veresége után milliók kerültek kiszorított helyzetbe. A háború következtében több mint 30 millió ember vált menekültté, közülük sokan zsidók, kelet-európai népcsoportok vagy politikai menekültek voltak, akiket az új politikai rend üldözött (Ther 2022). Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának (UNHCR) létrehozása 1950-ben e probléma kezelésére adott válasz volt, és ez a szervezet azóta is kulcsszereplő a globális menekültügyi politikában (URL2). A második

világháború után a menekültek számára biztosított védelmet és integrációt szabályozó nemzetközi egyezmények, például az 1951-es Genfi Menekültügyi Egyezmény nagy hatással voltak a modern migrációs politika kialakulására (URL3). A hidegháború során az ideológiai szembenállás nemcsak katonai és gazdasági síkon zajlott, hanem a migráció kérdésében is meghatározó volt. Az Egyesült Államok és Nyugat-Európa különböző politikai ösztönzőket alkalmazott, hogy a kommunista keleti blokk elől menekülőket fogadják. Például az Egyesült Államok törvénye Menekültek Segélyezéséről Szóló Törvénye (1953) (URL4) lehetővé tette, hogy közel 200 000 menekült érkezzen Európából és Ázsiából, főként a kommunista rezsimek elől menekülők (Charity 1994). Az 1961-ben felépített Berlini fal egy ikonikus példája a migráció szigorú ellenőrzésének, amikor Kelet-Németország szovjet támogatással próbálta megakadályozni, hogy polgárai Nyugat-Németországba meneküljenek. A fal fennállása alatt több ezer ember próbált átszökni, közülük sokan életüket veszítették. Beszédes adat, hogy 1960-ig összesen 216,642 fő hagyta el az országot és emigrált nyugatra, majd a fal kiépítését követően 1961 augusztusára ez a szám 3,6 millióra növekedett (Dumont 2009). A hidegháború vége, és különösen a berlini fal 1989-es leomlása nemcsak Kelet- és Nyugat-Németország egyesítését eredményezte, hanem az egész világ migrációs politikájának ártrendeződését is.

Az 1960-as és 1970-es évek dekolonizációs folyamatai jelentős hatással voltak a migrációs politikákra. Ahogy a gyarmati országok függetlenné váltak, sok korábbi gyarmatlakó vándorolt az anyaországokba. Például a második világháború utáni brit bevándorlási politika kezdetben viszonylag nyitott volt a korábbi gyarmatok lakóival szemben, így több százezer bevándorló érkezett a Karib-térségből, Afrikából és Dél-Ázsiából. Azonban az 1962-es Brit Nemzetközösségi Bevándorlási Törvény (URL5) szigorította a bevándorlási feltételeket, korlátozva a Nemzetközösség országaiból érkező bevándorlók számát, mivel a brit közvéleményben nőtt a bevándorlókval kapcsolatos aggodalom (Hansen 2000). Franciaországban hasonló folyamat zajlott le, különösen az algériai háború után, amikor sok algériai muszlim (harki) és európai telepes (pied-noir) kényszerült Franciaországba menekülni a függetlenségi harcok elől (Horne 2012).

A közelmúlt történelmi eseményei, mint például a 2011-es arab tavasz, valamint a szíriai polgárháború és más közel-keleti, afrikai konfliktusok, újabb migrációs hullámokat indítottak el. Ezekre az Európai Unió kezdetben nem tudott megfelelően reagálni, ami 2015-ben menekültválsághoz vezetett. A több százezer menekült és migráns érkezése Görögországba, Olaszországba és más uniós országokba megosztotta az

uniót és számos tagállam szigorított a migrációs politikáján (Triandafyllidou 2018). A válságra válaszul az EU különféle mechanizmusokat vezetett be, például az EU-Törökország migrációs megállapodást 2016-ban, amely pénzügyi támogatást nyújtott Törökországnak a menekültek ellátására, cserébe a menekültek uniós beáramlásának korlátozásáért. Ezzel egyidejűleg több ország, például Magyarország, szigorú határvédelmi intézkedéseket vezetett be, beleértve fizikai határzárakat is, hogy megfékezze a beáramlást (Simsek 2017).

Példák a migráció externalizációjának gyakorlatára

Az externalizáció egyik fő célja a migránsok és menekültek eljutásának megakadályozása a célszörökokba, gyakran a határokon kívüli létesítmények vagy harmadik országok bevonásával (Betts 2011). Ausztrália a migráció externalizációjának egyik legismertebb gyakorlata a 2000-es évek elején indított „Pacific Solution” nevű politikája volt, amely során a menedékkérőket nem az ausztrál szárazföldön, hanem távoli csendes-óceáni szigetekre, Naurun és Pápua Új-Guineában található fogvatartó központokban helyezték el. A cél az volt, hogy elrettentsék a tengeri úton érkező menekülteket és illegális bevándorlókat és megakadályozzák, hogy a migránsok elérjék Ausztrália partjait. Ausztrália ezt a politikát újra bevezette 2012-ben és továbbra is alkalmazza a "No Way" politikája részeként, amely szerint senki, aki illegálisan érkezik hajón, nem telepedhet le Ausztráliában még akkor sem, ha menekültstátuszt kap (McAdam 2013).

A korábban említett EU és Törökország között 2016-ban kötött megállapodás a migráció externalizációjának másik, talán legismertebb példája. A megállapodás értelmében Törökország kötelezettséget vállalt arra, hogy visszafogadja azokat a migránsokat és menekülteket, akik illegálisan léptek be Görögországba, különösen az Égei-tengeren keresztül. Cserébe az EU pénzügyi támogatást nyújtott Törökországnak a menekültek ellátására és integrációjára, valamint vállalta, hogy bizonyos számú menekültet átvállal Törökországtól a tagállamokban. A megállapodás fő célja az volt, hogy csökkentse az EU-ba irányuló menekültáradatot, különösen a szíriai polgárháború miatt megugrott migrációs hullámot, és egyben megakadályozza a tengeri tragédiákat, amely során sok migráns veszítette életét. Az EU-Törökország megállapodás azonban jelentős kritikákat váltott ki emberi jogi szervezetektől, mivel aggályok merültek fel a menekültek védelmi jogainak betartásával kapcsolatban Törökországban (Üstübeci 2019).

Az Európai Unió számos afrikai országgal kötött megállapodást a migráció externalizációjának céljából. Ezek közé tartoznak olyan megállapodások, mint a 2015-ös Valletta csúcstalálkozó, amely során az EU és afrikai országok megállapodtak a migráció kezeléséről, beleértve a határellenőrzések erősítését és a menekültek visszatartását az afrikai országokban. Ezen megállapodások részeként az EU pénzügyi támogatást nyújtott különböző afrikai országoknak, hogy segítsék őket a migráció kezelésében, és visszatartsák a migránsokat attól, hogy Európába induljanak. Például Líbia és az EU közötti együttműködés során az EU pénzügyi és technikai támogatást nyújtott Líbia parti őrségének és hatóságainak, hogy megakadályozzák a migránsok indulását a Földközi-tengeren. Líbiát azonban széles körben kritizálták a humanitárius aggályok miatt, mivel a visszatartott migránsokat gyakran embertelen körülmények között tartják fogva és számos jelentés szerint fizikai és pszichológiai bántalmazásnak vannak kitéve (Moreno-Lax–Lamberg-Pedersen 2019).

Az Egyesült Államok ugyancsak a migráció externalizációjának gyakorlatát alkalmazta Mexikóval és más közép-amerikai országokkal szemben. Az egyik legismertebb ilyen megállapodás a "Remain in Mexico" program (hivatalos nevén Migrant Protection Protocols) volt, amelyet az Egyesült Államok 2019-ben indított el. Ennek értelmében a menedékkérőknek, akik az Egyesült Államokba akartak belépni, Mexikóban kellett várakozniuk a menekültügyi kérelmük feldolgozására (Gibble 2024). Ezen túlmenően az Egyesült Államok pénzügyi és technikai támogatást nyújtott Mexikónak és más közép-amerikai országoknak, hogy megerősítsék határaikat és megakadályozzák a migránsok továbbhaladását az USA felé. Ez a politika ugyancsak számos bírálatot váltott ki, mivel sok menedékkérőt veszélyes és kiszolgáltatott helyzetbe hozott a mexikói határmenti városokban (Isacson–Meyer 2012) (1. sz. ábra).

Partnerek	EU-Törökország Megállapodás (2016)	Ausztrália - Pacific Solution	Mexikó - USA: "Remain in Mexico" (2019)	Olaszország-Líbia Megállapodás (2008)
Célország	Európai Unió (főként Görögország)	Ausztrália	Egyesült Államok	Olaszország (Európai Unió)
Tranzit/Partner ország	Törökország	Nauru, Pápua Új-Guinea	Mexikó	Líbia
Fő cél	A menekültek EU-ba irányuló beáramlásának csökkentése	A tengeren érkező menedékkérők elrettentése	A menedékkérők USA-ba jutásának megakadályozása	A migránsok Földközi-tengeren való átjutásának visszaszorítása
Migráció kezelésének externalizálása	Törökország visszatartja a menekülteket az EU-tól	A menedékkérők offshore táborokban való fogvatartása	Menedékkérők Mexikóban várakoznak az USA eljárásaira	Líbiai parti őrség akadályozza a migránsok elindulását
Pénzügyi támogatás	EU: 6 milliárd eurós támogatás Törökországnak	Ausztrália támogatást nyújt a fogadó országoknak	USA pénzügyi támogatása Mexikónak	Olaszország és az EU pénzügyi támogatása Líbia számára
Migránsok helyzete	Menekülttáborok Törökországban, korlátozott jogi státusz	Hosszú távú fogvatartás, embertelen körülmények	Mexikóban kiszolgáltatottak a bűnözésnek és a rossz körülményeknek	Kegyetlen börtönkörülmények Líbiában, emberi jogi visszaélések
Főbb emberi jogi kritikák	Jogvédők szerint sérül a menekültek védelme, nem biztonságos a visszatérés Törökországba	Mentális egészségügyi problémák, embertelen bánásmód	Menedékkérők veszélyeztetettsége, bűnözésnek való kiszolgáltatottság	Emberi jogi visszaélések, kínzás, emberkereskedelem Líbiában
Hatékonyság a migráció csökkentésében	Rövid távon csökkentette a Görögországba érkező menekültek számát, de nem oldotta meg tartósan a helyzetet	Jelentősen csökkentette a tengeri érkezéseket Ausztráliába	Csökkentette a USA-ba érkező menedékkérők számát, de hosszú távon kérdéses	Ideiglenesen csökkentette a Földközi-tengeri érkezéseket, de a visszaélések miatt fenntarthatatlan
Megállapítások	Rövid távon megoldás, de hosszú távon integrációs kérdések maradnak	Az externalizáció hosszú távon súlyos emberi jogi következményekkel járhat	A biztonság helyett a menekültek kiszolgáltatottá válnak	Az externalizáció komoly jogsértésekkel járhat, nem fenntartható

Partnerek	EU-Törökország Megállapodás (2016)	Ausztrália - Pacific Solution	Mexikó - USA: "Remain in Mexico" (2019)	Olaszország-Líbia Megállapodás (2008)
Feltevés	Az externalizáció hatékonysága csak akkor tartható fenn, ha a partnerország stabil és biztonságos	A táborok elrettentő hatása nem igazolható hosszú távon, emberi jogi kérdések előtérbe kerülnek	Az externalizáció elmélyíti a biztonsági és humanitárius válságot a határmenti térségekben	Az externalizáció nem fenntartható, ha a partnerországban tartós emberi jogi visszaélések vannak

1. sz. ábra: A migráció externalizációjának négy tárgyalta példájának összehasonlításáról
 Forrás: Saját szerkesztés az MI segítségével előre betáplált adatok alapján

A migrációs externalizációs politikák összehasonlító elemzése alapján jelentős mintázatok rajzolódhatnak ki a fejlett országok menekültügyi gyakorlatában. Az Európai Unió, az Egyesült Államok és Ausztrália egyaránt olyan megállapodásokat kötött tranzit országokkal, amelyek célja a menekültek és migránsok feltartóztatása még a célország elérése előtt. A vizsgált négy megállapodás közös jellemzője, hogy jelentős pénzügyi támogatást nyújtanak a partnerországoknak, ugyanakkor súlyos alapjogi aggályokat vetnek fel a menekültek körülményei miatt. A tudományos megfigyelések rámutatnak, hogy bár ezek a politikák rövid távon képesek csökkenteni a migrációs nyomást, hosszú távon nem nyújtanak fenntartható megoldást. A kutatások azt mutatják, hogy az externalizációs gyakorlatok különösen problematikusak olyan partnerországokban, mint Líbia vagy Mexikó, ahol a menedékkérők fokozott veszélynek és embertelen körülményeknek vannak kitéve. Az ausztrál "Pacific Solution" esetében dokumentált mentális egészségügyi

problémák pedig rávilágítanak a hosszú távú fogvatartás káros következményeire. A hatékonyság szempontjából megfigyelhető, hogy míg mindegyik program elérte elsődleges célját a beáramlás csökkentésében, a strukturális problémák és humanitárius következmények miatt hosszú távú sikerességük megkérdőjelezhető.

A SWOT analízis (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) egy hasznos eszköz a migrációs politikák externalizációjának átfogó értékelésére, lehetővé téve az erősségek és gyengeségek, valamint a lehetőségek és fenyegetések azonosítását. Ez az analízis lehetőséget biztosít a migrációs politikák kritikus vizsgálatára, kiemelve azokat a tényezőket, amelyek hozzájárulhatnak a politikák sikeréhez, valamint azokat a kihívásokat, amelyekkel szembesülnek. A bevezetett keret segítségével a jövőbeni migrációs politikák kialakítása során figyelembe vehetők a tanulságok, és jobban megérthetők a migrációs áramlatokkal kapcsolatos dinamikák (2. sz. ábra).

Erősségek	Gyengeségek
- Rövid távon csökkenti a migrációs nyomást a célországokban	- Nem nyújt tartós megoldásokat a migrációs problémákra
- Pénzügyi támogatások a partnerországok számára	- Az emberi jogok védelme gyakran sérül a partnerországokban
- Politikai támogatás a választók körében a migráció csökkentésére irányuló intézkedések révén	- A jogi keretek hiánya és a partnerországok instabilitása csökkentheti a hatékonyságot
Lehetőségek	Fenyegetések
- Új politikai megközelítések kidolgozása a migrációs problémák komplex kezelésére	- Politikai instabilitás a partnerországokban, ami veszélyezteti a megállapodások végrehajtását
- Humanitárius kezdeményezések, amelyek a migránsok jogainak védelmét célozzák	- Növekvő társadalmi feszültségek a migránsok körüli diskurzusban
- Szorosabb együttműködés a nemzetközi közösséggel a fenntartható megoldások érdekében	- Az emberi jogi visszaélések miatti nemzetközi elítélés
- Innovatív technológiák alkalmazása a migráció kezelésére	- A menekültek és migránsok jogainak csorbulása miatti társadalmi reakciók

2. sz. ábra: A vizsgált országok externalizációs politikájának SWOT analízise
 Forrás: Saját szerkesztés

Erősségek

Az externalizációs politikák, mint például Törökország és az EU közötti megállapodás, lehetővé teszik, hogy a célországok, mint például Görögország, csökkentsék a migránsok számát a területükön. Ezek a megoldások gyakran átmeneti könnyítést nyújtanak a migrációs válság kezelésében, lehetővé téve a közvetlen határvédelmi intézkedések hatékonyságának növelését, valamint a helyi közszolgáltatások terheinek mérséklését. Az EU és más fejlett országok gyakran nyújtanak pénzügyi támogatást a partnerországok számára, amelyekkel a migrációs politikájukat externalizálják. Ez nemcsak a partnerországok határvédelmi képességeit növeli, hanem közvetlenül is hozzájárul a helyi gazdaságok fejlődéséhez, így elősegítve a stabilitást és csökkentve a migrációs nyomást. A migrációs nyomás csökkentése érdekében tett intézkedések, mint a menekültek visszatartása, politikai támogatást nyújtanak a kormányok számára. Ez különösen fontos a választási ciklusok során, amikor a

kormányoknak bizonyítaniuk kell, hogy képesek kezelni a közvélemény aggodalmait a migrációval kapcsolatban.

Gyengeségek

Az externalizációs politikák, bár rövid távú eredményeket hozhatnak, nem oldják meg a migráció kiváltó okait, mint például a háború, a szegénység vagy a politikai elnyomás. A hosszú távú megoldások nélkül a migrációs problémák újra és újra felmerülnek, ami fenntarthatatlan helyzetet eredményez. A migránsok gyakran kerülnek rossz körülmények közé a partnerországokban. A jogsértések, mint például a fogvatartás, kínzás és emberkereskedelem, súlyosan befolyásolják a migránsok életét és jogi helyzetét, amit a nemzetközi közvélemény és jogvédő szervezetek is kritizálnak. Az externalizált migrációs politikák csak akkor működnek hatékonyan, ha a partnerországok stabilak és jogi keretekkel rendelkeznek. A politikai instabilitás, a korrupció vagy a gyenge jogérvényesítés azt eredményezheti, hogy a megállapodások nem érik el

céljaikat, és a migránsok jogainak védelme sem valósul meg.

Lehetőségek

A migrációs válság kezelése során lehetőség nyílik új, holisztikus megközelítések kidolgozására, amelyek figyelembe veszik a migráció gazdasági, politikai és társadalmi dimenzióit. A közép- és hosszú távú stratégiák, amelyek a migrációs okokat célozzák, valós megoldásokat kínálhatnak. A nemzetközi közösség által kezdeményezett humanitárius programok és jogvédő kezdeményezések segíthetnek biztosítani a migránsok jogait, és javítani a helyzetüket a partnerországokban. Ezek a kezdeményezések lehetőséget adnak arra, hogy a migránsok alapjogaikat tiszteletben tartsák, és a migrációval kapcsolatos diskurzusban hangsúlyosabb szerepet kapjanak. A nemzetközi együttműködés, beleértve a fejlett és fejlődő országok közötti partnerségeket, lehetőséget teremt a migráció fenntartható kezelésére. A közös megoldások és a globális szintű koordináció hozzájárulhatnak a migrációs problémák átfogóbb kezeléséhez. Az új technológiák, mint például a digitális határvédelem és a mesterséges intelligencia, segíthetnek a migrációs áramlatok jobb nyomon követésében és kezelésében. Ezek a megoldások nemcsak a határok biztonságát növelhetik, hanem a migránsok biztonságát is fokozhatják.

Fenyegetések

A politikai zűrzavarok és a társadalmi feszültségek a partnerországokban megnehezíthetik a migrációs politikák betartását és a megállapodások végrehajtását. Az instabilitás gyakran hozzájárulhat a migrációs áramlatok növekedéséhez, és elérheti a célszülőkat. A migrációs politikák, különösen az externalizáció, társadalmi feszültségeket generálhatnak a befogadó országokban, ahol a lakosság aggódik a migránsok hatásai miatt. A politikai diskurzus és a média gyakran felnagyítja a migrációval kapcsolatos problémákat, ami szélsőséges nézetek terjedéséhez vezethet. A migrációs politikák externalizációja gyakran olyan jellegű visszaélésekhez vezet, amelyek miatt a nemzetközi közvélemény és jogvédő szervezetek bírálják a célszülőkat. Ez a nemzetközi elítélés alááshatja a kormányok legitimitását és politikai támogatottságát. A migrációs politikák és azok következményei, amelyek a menekültek jogait csorbítják, társadalmi mozgalmakhoz és protestekhez vezethetnek. Az ilyen reakciók destabilizáló hatással lehetnek a politikai helyzetre és a társadalmi kohézióra.

Konklúzió

Az externalizált migrációs politikák komplex és ellentmondásos kérdéseket vetnek fel, amelyek hatással vannak a migránsok jogaira, a politikai stabilitásra és a társadalmi kohézióra. Míg rövid távon csökkenthetik a migrációs nyomást, a hosszú távú megoldások és a fenntarthatóság érdekében elengedhetetlen a jogi keretek és az alapvető jogok védelme. Az innovatív technológiák és a nemzetközi együttműködés révén új lehetőségek nyílnak meg a migrációs problémák kezelésében, de a politikai és társadalmi feszültségek kezelése elengedhetetlen a sikeres és tartós megoldásokhoz.

A migráció externalizációjának hatásai

Gazdasági hatások

A migráció externalizációjának gazdasági hatásai összetettek, több szinten jelentkeznek és mind a fogadó, mind a tranzitországok, kibocsátó országok, valamint a migránsok és menekültek életére egyaránt hatással vannak. Az alábbiakban bemutatom a legfontosabb gazdasági következményeket tudományos feltevések és megállapítások alapján, különös tekintettel a rövid és hosszú távú hatásokra. A migráció externalizációja során a fejlett országok, például az EU és az USA jelentős pénzügyi támogatást nyújtanak a tranzitországoknak a migrációs kihívások kezelésére. Az infrastruktúra, a határvédelem és a menekülttáborok fejlesztésére irányuló pénzügyi támogatás rövid távon gazdasági növekedést eredményezhet a tranzitországokban. Az EU 6 milliárd eurós támogatása Törökország számára az EU–Törökország megállapodás keretében segített megerősíteni az ország menekültügyi rendszerét és közvetlen gazdasági impulzust adott (Collett 2016). Bár ezek a támogatások rövid távú előnyökkel járnak, gyakran nem járnak hosszú távú fenntartható gazdasági növekedéssel. Amennyiben a tranzitországok nem oldják meg a strukturális gazdasági problémákat – például a munkanélküliséget és politikai instabilitást –, a pénzügyi terhek növekedhetnek, miközben a támogatások függőséget teremthetnek (Betts–Milner 2019).

A migráció externalizációja lehetőséget ad a fogadó országok számára, hogy csökkentsék a migránsok ellátásával és integrációjával kapcsolatos költségeket. A migráció externalizálása révén a fogadó országok, mint például Ausztrália a „Pacific Solution” programmal, elkerülhetik a hosszadalmas és költséges menekültügyi eljárásokat. Az offshore feldolgozó központok fenntartása alacsonyabb költségekkel járhat a belföldi befogadás helyett (McAdam 2013).

Az externalizációs megállapodások fenntartása hosszú távon költséges lehet, különösen, ha a fogadó országok továbbra is pénzügyi támogatásra kényszerülnek, mint az EU esetében, ahol a Törökországgal és afrikai országokkal kötött megállapodások folyamatos pénzügyi és diplomáciai függőséget eredményezhetnek (Geddes 2004).

A migránsok nagy száma jelentős gazdasági nyomást gyakorol a tranzitországok helyi gazdaságaira. A migránsok és menekültek beáramlása túlterhelheti a helyi erőforrásokat és közszolgáltatásokat, mint például az egészségügyet és az oktatást. Törökország esetében, ahol több millió szíriai menekült tartózkodik, a helyi infrastruktúra és közszolgáltatások komoly kihívásokkal szembesülnek, növelve a társadalmi és gazdasági feszültségeket (Kirişci 2004).

A sikeres integráció a munkaerőpiacra hosszú távon pozitív hatást gyakorolhat a tranzitország gazdaságára. Ez azonban csak akkor valósulhat meg, ha a migránsok számára megfelelő munka- és képzési lehetőségek állnak rendelkezésre (Betts–Collier 2017).

A migráció externalizációja elősegítheti az illegális gazdasági tevékenységek növekedését, különösen a jogállamiságot nélkülöző országokban. Líbia példája jól mutatja, hogy a migráció externalizációja fokozhatja az emberkereskedelmet és illegális fogvatartás problémáját. Az EU-val kötött megállapodások után Líbia a migránsok embercsempészetének és illegális fogvatartásának központjává vált. Az illegális tevékenységek destabilizálják a helyi gazdaságokat, rontják az adózást, és hosszú távon visszafogják a külföldi befektetéseket, ami további gazdasági kihívásokat eredményezhet a tranzitországokban (Achilli 2016).

A migránsok a tranzitországokban gyakran nem rendelkeznek törvényes munkaerőpiaci hozzáféréssel, ami miatt a feketegazdaságban kényszerülnek dolgozni alacsony bérekért és kiszolgáltatott körülmények között. Ez növeli a helyi gazdasági egyenlőtlenségeket és a szegénységet (Czaika–De Haas 2014).

A migráció megakadályozása a kibocsátó országok számára is káros lehet, mivel csökkentheti a hazautalásokból származó bevételeket, amelyek jelentős szerepet játszanak ezeknek az országoknak a gazdasági stabilizálásában (Ratha 2013).

A migráció externalizációja politikai és gazdasági függőséget is eredményezhet a tranzitországok számára. A tranzitországok gazdaságilag függővé válhatnak a fejlett országok pénzügyi támogatásától, ami hosszú távon csökkentheti gazdasági függetlenségüket és rontja politikai stabilitásukat. A pénzügyi támogatásokhoz való hozzáférés fenntartása érdekében a tranzitországok gyakran politikai kompromisszumokat kötnek, amelyek

során az alanyi jogok és a belső politikai stabilitás háttérbe szorulhatnak (Frelick et al. 2016).

A folyamat gazdasági szempontból rövid távon előnyöket hozhat a fejlett országok számára, mivel csökkenti az ellátási költségeket és a migrációval kapcsolatos terheket. Ugyanakkor hosszú távon jelentős pénzügyi, politikai és társadalmi költségekkel járhat mind a tranzitországok, mind a migránsok számára, amely kihívásokat rejt a fenntarthatóság és a gazdasági stabilitás szempontjából is. A migráció externalizációjának gazdasági elemzése rámutat arra, hogy a politikának vannak rövid távú pénzügyi előnyei, például költségmegtakarítások a fogadó országok számára és pénzügyi támogatás a tranzitországoknak, azonban hosszú távon jelentős gazdasági terhekkel és fenntarthatósági problémákkal kell szembenézni, különösen a tranzitországokban, ahol a társadalmi feszültségek és az illegális tevékenységek fokozódása jelenthet komoly veszélyt.

Politikai következmények

A migráció externalizációja nem csupán gazdasági, hanem jelentős politikai következményekkel is jár. E következmények a tranzitországok, a fogadó országok, valamint a globális politikai rendszerek viszonylatában is megfigyelhetők. A migrációs politikák externalizálása a tranzitországok nemzeti szuverenitásának csökkenéséhez vezethet, mivel a kormányok kénytelenek a külföldi elvárásoknak megfelelően alakítani migrációs politikáikat, hogy finanszírozást és támogatást kapjanak. A pénzügyi támogatásokért cserébe a tranzitországok kormányai gyakran kénytelenek elköteleződni a migrációs politikák szigorítása mellett, amelyek a migránsok és menekültek jogait gyakran figyelmen kívül hagyják. Például a Törökország és az EU közötti megállapodás keretében Törökország vállalta, hogy megakadályozza a menedékkérők belépését az EU-ba, cserébe jelentős anyagi támogatást kapott, amely csökkentette a kormány politikai függetlenségét (Gammeltoft–Hansen 2011).

A politikai elit hajlamos lehet figyelmen kívül hagyni a migránsok veszélyezett jogait a politikai és gazdasági stabilitás megőrzése érdekében (Moreno-Lax–Lemberg-Pedersen 2019). Ezen folyamat nemcsak politikai, hanem társadalmi következményekkel is jár. A migránsok fogadása és a velük járó terhek növelhetik a társadalmi feszültségeket a tranzitországokban. A migránsok integrálása és a velük kapcsolatos közszolgáltatások túlterhelődése társadalmi feszültségeket generálhat. A helyi közösségekben a menekültek jelenléte ellenállást válthat ki, amely politikai instabilitáshoz vezethet. Törökország, mint láthattuk több millió szíriai

menekültet fogadott be, ami jelentős kihívásokat jelentett az infrastruktúra és a közszolgáltatások terén, és hozzájárult a társadalmi feszültségek növekedéséhez (Kirişçi 2016).

A migráció externalizációja következtében a kormányok legitimitása is csökkenhet. A tranzitországok vezetői, akik a külföldi elvárásoknak próbálnak megfelelni, elveszíthetik belső legitimitásukat. Ha a közvélemény úgy érzi, hogy a kormányok a külföldi érdekeket szolgálják, akkor az a politikai ellenállás növekedéséhez vezethet.

A migrációval kapcsolatos költségek emelkedése és a jogok megsértése a kormányok iránti bizalom csökkenéséhez vezethet (Frelick et al. 2016).

A migráció externalizációja befolyásolja a nemzetközi politikai kapcsolatokat is, gyakran feszültségeket generálva a donor országok és a tranzitországok között. A migrációs politikák externalizálása és a pénzügyi támogatások biztosítása feszültségeket okozhat a donor országok és a tranzitországok között, különösen, ha a támogatások nem hozzák meg a kívánt eredményeket. Például a migrációs válság kezelésére tett lépések, mint például az EU-Afrika paktum, gyakran politikai feszültségeket eredményeznek a két régió között (Geddes 2016).

A migráció externalizációja hatással van a globális politikai diskurzusra is, formálva a migrációs politikák nemzetközi normáit. Hozzájárulhat új normák és gyakorlatok kialakulásához a migráció kezelésében, amelyek elmozdíthatják a hangsúlyt a migránsok jogairól a biztonsági intézkedések irányába. Ez a változás a nemzetközi jogi keretek reformját is igényelheti, amelyek figyelembe veszik a migránsok jogait és védelmét, valamint a migráció humanitárius aspektusait (Betts–Milner 2019).

A migráció externalizációjának politikai következményei összetett és többdimenziós jelenséget alkotnak, amely alapvetően befolyásolja a tranzitországok politikai jellegét, a fogadó országok politikai stratégiáit, valamint a globális politikai diskurzust. A nemzeti szuverenitás csökkenése, az alapvető szabadságjogok megsértése, a társadalmi feszültségek növekedése, a politikai legitimációs problémák és a nemzetközi diplomáciai kapcsolatok átalakulása mind hozzájárulnak a migrációs politikák formálásához és azok társadalmi hatásaihoz (Geddes 2015). A migráció externalizációjának politikai következményei összetett és kölcsönösen függő viszonyokat alakítanak ki a tranzitországok és a fogadó országok között. A tranzitországok politikai függetlensége és alkotmányos jogainak védelmének szintje jelentősen csökkenhet, míg a fogadó országok belső politikai dinamikája, legitimitációja és társadalmi kohéziója is veszélybe kerülhet. Ezen hatások

kölcsönhatása politikai instabilitáshoz, társadalmi feszültségekhez és új normák kialakulásához vezethet, amelyeket figyelembe kell venni a jövőbeni migrációs politikák alakításakor (Santos Vara–Pascual Matellán 2021).

Társadalmi és kulturális következmények

A folyamat társadalmi és kulturális következményei komplexek, mivel különböző szinten hatnak a fogadó, tranzit- és kibocsátó országok társadalmi szerkezetére, kulturális normáira, valamint a migránsok integrációjára és identitására. A migráció externalizációja gyakran nehezíti a migránsok integrációját a fogadó országokban, ami fokozza a társadalmi feszültségeket és a marginalizációt. A menekültek és migránsok integrációja kulcsfontosságú a társadalmi stabilitás fenntartásához. A migránsok gyakran nehezen férnek hozzá a munkaerőpiachoz, az oktatáshoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz. Ezen akadályok miatt a migránsok marginalizálódnak, ami szociális feszültségeket szülhet. A migránsok és menekültek gyakran tapasztalnak társadalmi kizártságot, amely hátrányos következményekkel járhat a közösségek számára is. Ezt a helyzetet súlyosbíthatja a helyi lakosság ellenérzése a migránsokkal szemben, amely előítéletekhez és diszkriminációhoz vezethet (Ager–Strang 2008).

A migráció externalizációja különböző kultúrák találkozását eredményezheti, ami új társadalmi dinamikákat generál. A migránsok kulturális hagyományai és gyakorlatai gazdagíthatják a fogadó országok kulturális palettáját, hozzájárulva a társadalmi sokszínűséghez. A különböző kulturális háttérrel rendelkező közösségek kölcsönhatása innovatív társadalmi és kulturális kezdeményezéseket hozhat létre. Ugyanakkor a migráció kultúrák közötti feszültségeket is generálhat. A migránsok identitáskeresése és a helyi közösségek reakciói konfliktusokat okozhatnak, amelyek a társadalmi kohézió csökkenéséhez vezethetnek (Brubaker 2006).

Az externalizáció hatással van a társadalmi mobilitásra és a gazdasági helyzetre. A migránsok gyakran a legrosszabb munkahelyekre kényszerülnek, amely gazdasági és társadalmi mobilitásuk korlátozását eredményezi. A feketegazdaságban való munkavégzés, az alacsony jövedelmek és a bizonytalan munkakörülmények nemcsak a migránsokat, hanem a helyi közösségeket is érinti, mivel növelhetik a gazdasági egyenlőtlenségeket (Dumont–Lemaître, 2005). A folyamat politikai aktivizmushoz és szolidaritáshoz vezethet a fogadó országokban. A migráns közösségek politikai aktivizmusa növekedhet, mivel identitásuk védelme és a jogaiért való küzdelem érdekében

szerveződnek. Ez a folyamat hozzájárulhat a társadalmi igazságosság iránti érzékenység növekedéséhez a helyi közösségekben. A helyi lakosság körében is nőhet a szolidaritás a migránsok iránt, különösen, ha a közösségek a közös értékekre és célokra összpontosítanak. Ez pozitív hatással lehet a társadalmi integrációra és a kultúrák közötti párbeszédre. A migráció externalizálása révén a határokon való átjutás nehezedik, ami korlátozza a menekültek és migránsok mobilitását. Ez a helyzet a menekültjogok megsértéséhez és az emberek közötti feszültségekhez vezethet. A migrációval kapcsolatos diskurzusok gyakran a határok védelmére összpontosítanak, ami a kulturális identitás és a nemzetállamok koncepciójának újragondolását eredményezi (De Genova 2017).

Jövőbeli kilátások

A migrációs trendek alakulása

A jövőbeli migrációs tendenciákat több tényező együttes hatása alakíthatja, amelyek közül kiemelkedik a klímaváltozás, amelynek következtében a globális felmelegedés és az egyre gyakoribb szélsőséges időjárási események – például aszályok, árvizek és a tengerszint emelkedése – milliókat kényszeríthet lakóhelyük elhagyására. Az alacsonyan fekvő tengerparti területek elnéptelenedése, valamint a belső területek irányába történő elvándorlás különösen súlyossá válhat a következő évtizedekben (URL6).

Ezzel párhuzamosan a gazdasági egyenlőtlenségek növekedése szintén jelentős mértékben ösztönzi a migrációt, mivel a globalizáció és a szabad kereskedelem új migrációs lehetőségeket teremthet, ugyanakkor fokozhatja a megélhetési nehézségeket az alacsony jövedelmű országokban (Castles–De Haas–Miller 2019). A gazdasági válságok és a munkanélküliség további migrációs nyomást eredményezhetnek, különösen a fejletlenebb régiókban.

A migrációt emellett jelentős mértékben formálhatják a konfliktusok és a politikai instabilitás, különösen a közel-keleti és afrikai régiókban, ahol a háborúk, az etnikai konfliktusok, a terrorizmus terjedése, valamint az elnyomó politikai rendszerek folyamatosan növelik a kényszmigrációs hullámokat (URL7).

A migráció hajtóereje lehet a demográfiai változásoknak is. Amíg a fejlett országok elöregedő társadalmi és munkaerőhiánya növelheti a bevándorlási igényt, addig a fiatalok elvándorlása a küldő országok népességfogyásához és gazdasági destabilizációjához vezethet (URL8).

A technológiai fejlődés szintén újfajta migrációs áramlatokat generálhat, mivel a digitalizáció és a

táv munka lehetőségei csökkentik a földrajzi távolság jelentőségét, ami új migrációs mintázatokat alakíthat ki és potenciálisan növelheti a magas képzettségű migránsok iránti keresletet (ILO 2021).

A migráció jövőjével kapcsolatban számos kihívás és lehetőség fogalmazódik meg. Az egyik központi kérdés az integráció, amelynek sikeressége hosszú távon határozhatja meg a befogadó társadalmak társadalmi kohézióját és gazdasági növekedését (OECD 2019). Az integrációs folyamatot nehezíthetik a kulturális különbségek, a nyelvi akadályok és a diszkrimináció, amelyek gátolhatják a migránsok társadalmi beilleszkedését.

Ezen felül a határvédelem és a biztonság kérdése is központi szerepet kap a jövőbeni migrációs politikák kialakításában, mivel az országoknak egyensúlyt kell találniuk a nemzetbiztonsági szempontok és az emberi jogok tiszteletben tartása között (URL9).

Emellett a migráció globális jelensége miatt a nemzetközi együttműködés elengedhetetlen a fenntartható és igazságos megoldások kidolgozásához, amelyeket csak globális szintű kooperációval lehet hatékonyan megvalósítani (URL10).

Végül de nem utolsósorban a migráció új üzleti lehetőségeket is teremthet, különösen a technológiai fejlődés és az adatelemzés révén. Az új üzleti modellek hozzájárulhatnak a migrációval kapcsolatos szolgáltatások fejlesztéséhez, valamint a migránsok társadalmi integrációjának támogatásához, amely hosszú távon elősegítheti a befogadó társadalmak gazdasági és társadalmi stabilitását (URL11).

Az externalizáció jövője a migrációban

A migráció externalizációjának jövője egy összetett és dinamikus kérdés, amely politikai, gazdasági, társadalmi és jogi tényezők sokaságától függ. Ahogy a globális migrációs trendek változnak és a célországok politikai rendszerei reagálnak a belső és külső kihívásokra, úgy formálódik a migráció externalizációjának stratégiája is. A migráció externalizációja valószínűleg továbbra is központi eleme marad a fejlett országok migrációs politikájának, mivel ezek az országok egyre nagyobb nyomás alatt állnak a növekvő migrációs áramlások kezelése miatt. Az externalizáció lehetővé teszi, hogy a célországok, különösen az EU-tagállamok és az Egyesült Államok külső határaikon kívül tartsák a menedékkérőket és migránsokat, ezáltal csökkentve a belső politikai feszültségeket. A politikai vezetők gyakran externalizációs megállapodásokkal igyekeznek megnyugtatni a választókat, akik szigorúbb bevándorlási politikákat követelnek (Betts 2011). Ennek eredményeként egyre több olyan megállapodás várható,

amely a tranzit- és kibocsátó országokra hárítja a migráció kezelésének terhet. Az ENSZ és az emberi jogi szervezetek egyre erőteljesebb kritikával illetik az externalizációs politikákat. Az ilyen típusú nyomás jövőbeli fokozódása azonban szembekerülhet a fejlett országok belpolitikai érdekeivel, ami feszültségekhez vezethet a nemzetközi szinten (Blackmore et al. 2020).

A technológiai innovációk egyre inkább integrálódnak a migrációs folyamatok externalizálásába, különösen a határvédelem és a migránsok nyomon követése területén. Az új technológiák alkalmazása, mint például a drónok, biometrikus azonosítók és mesterséges intelligencia, megváltoztathatja a határkezelést. Az EU és más fejlett országok nagyobb hangsúlyt fektetnek a technológiai megoldásokra a migráció menedzselése érdekében. Ezek a technológiák lehetővé teszik a határellenőrzés szigorítását és a migránsok mozgásának hatékonyabb követését (Bigo 2002).

Bár a technológiai fejlesztések gyorsabbá és hatékonyabbá tehetik a migrációs ellenőrzést, felvetik a magánélet védelmével kapcsolatos kérdéseket is. Az adatvédelem és az átláthatóság hiánya komoly aggodalmakat vet fel a civil társadalmi szereplők és jogvédők részéről (Lyon 2007).

A migráció externalizációjának jövője jelentős mértékben függ a nemzetközi együttműködésektől. A jövőbeli migrációs trendek kezelése érdekében elengedhetetlen az olyan nemzetközi megállapodások és mechanizmusok kialakítása, amelyek lehetővé teszik a tranzit- és kibocsátó országok támogatását. Az olyan megállapodások, mint az EU-Törökország paktum, valószínűleg továbbra is mintaként szolgálnak más régiók számára. Ezek a megállapodások azonban egyre összetettebbek lesznek, ahogy a migrációval kapcsolatos politikai és gazdasági helyzet változik (Zaiotti 2016).

A migráció externalizációja egyre több humanitárius kihívást generál. A jövőben a nemzetközi közösség és a humanitárius szervezetek fontos szerepet játszhatnak az externalizációs politikák monitorozásában és a jogsértések feltárásában. Az externalizáció humanitárius következményei miatt valószínűleg növekszik majd a nemzetközi szervezetek részvétele és támogatása a tranzit- és kibocsátó országokban. A Menekültügyi Világszervezet (UNHCR) és az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UN Refugee Agency) folyamatosan jelentéseket készít a migránsok és menekültek helyzetéről, és sürgeti a humanitárius segítségnyújtás fokozását (URL7).

Egyre több kritikus hang hívja fel a figyelmet arra, hogy a migráció externalizációja a migrációs áramlások mélyebb okainak figyelmen kívül hagyásával tovább súlyosbítja a globális egyenlőtlenségeket (Fitzgerald 2019). A klímaváltozás hatásai valószínűleg növelni

fogják a nemzetközi migrációs áramlásokat a jövőben, ami további nyomást helyezhet a migráció externalizációjára. A klímaváltozás okozta kényszer migráció, például az aszályok, az áradások és az élelmiszerhiány, új típusú migrációs kihívásokat teremt. A klímamigránsok jogi státusza még mindig tisztázatlan, és a jövőben valószínűleg szükség lesz új nemzetközi megállapodásokra és jogi keretekre, amelyek megfelelően kezelik az őket érintő problémákat (Klepp–Herbeck 2016).

Az externalizációval kapcsolatos kihívások és kockázatok

Az externalizációval kapcsolatos kihívások és kockázatok számos szempontból összetett és többdimenziós problémát jelentenek, melyek szorosan kapcsolódnak a nemzetközi jogi normák, a hatékonyság, a biztonság és a hosszú távú következmények kérdésköréhez. Az externalizáció gyakorlata gyakran szembemegy a nemzetközi jogi normákkal, különösen a menekültek védelmére vonatkozó szabályokkal. Az ENSZ Menekültügyi Egyezményének (1951) 33. cikke egyértelműen tiltja a menekültek visszaküldését („non-refoulement”) olyan országba, ahol életük vagy szabadságuk veszélyben foroghat (Goodwin-Gil, 2016). Az Európai Emberi Jogi Egyezmény is tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek az emberi méltósághoz való jogot védik, tiltják a kínzást, és biztosítják a tisztességes eljárásához való jogot. Az externalizációs politikák azonban gyakran megkerülik ezeket a normákat, ami komoly etikai és jogi problémákat vet fel.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy az externalizáció nem feltétlenül csökkenti a migrációs nyomást, hanem inkább áthelyezi azt, újabb és bonyolultabb kihívásokat generálva. Bár az externalizációt gyakran hatékony megoldásként próbálják bemutatni a migráció kezelésére, a valóságban ez a megközelítés gyakran újabb kihívásokat és problémákat eredményez. Például az externalizáció hozzájárulhat az embercsempészet erősödéséhez, mivel a migránsok kénytelenek illegális és veszélyes útvonalakat választani, ami tragédiákhoz vezethet (Fitzgerald 2019). Az externalizáció növelheti a biztonsági kockázatokat is, mivel a migránsok egyre gyakrabban illegális csatornákon keresztül próbálnak eljutni a célországokba. Ez a bűnözés, az emberkereskedelem és a terrorizmus elterjedéséhez vezethet, ami nemcsak a befogadó országok, hanem a globális biztonság számára is problémát jelenthet (Baldwin-Edwards et al. 2019).

Hosszú távon az externalizáció negatív következményekkel járhat nemcsak a fogadó és küldő országokra nézve, hanem az egész globális társadalomra nézve. A társadalmi feszültségek, a gazdasági növekedés

lelassulása és a politikai instabilitás mind olyan lehetséges következmények, amelyek komoly kihívást jelenthetnek a nemzetközi közösség számára (Hollifield 2004). Az externalizáció korlátozása egyre valószínűbbé válhat a növekvő nemzetközi nyomás és az alapjogvédő szervezetek kritikái miatt. A nemzetközi szervezetek és a civil társadalom folyamatosan rámutatnak az externalizáció jogi és morális problémáira, különösen az alkotmányos jogok és a menekültvédelem nemzetközi normáinak megsértésére. Ez a nyomás arra kényszerítheti a befogadó országokat, hogy komplexebb megközelítéseket alkalmazzanak, amelyek az externalizáció helyett inkább a forrásországokkal való együttműködésre, a migráció okainak kezelésére, valamint a legális migrációs útvonalak bővítésére fókuszálnak (Gammeltoft-Hansen 2011).

Lehetséges alternatívák és megoldások

Az externalizáció helyett a nemzetközi közösségnek innovatív, humánusabb, hatékonyabb és fenntarthatóbb megoldásokat kell keresnie a migráció kezelésére. Ezek a megközelítések figyelembe veszik mind a befogadó, mind a küldő országok érdekeit, és a migrációs kihívások összetettségére reagálnak. Az alábbiakban részletezve bemutatom a lehetséges alternatívákat és megoldásokat.

Migráció okainak kezelése

A fejlődő országok gazdasági problémái, például az alacsony jövedelmi szintek és a munkalehetőségek hiánya, gyakran migrációs hullámokat generálnak. A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) szerint a világon évente több millió ember hagyja el otthonát gazdasági okok miatt, remélve, hogy egy másik országban jobb munkalehetőségekre és életszínvonalra lelnek (URL6). A gazdasági fejlesztési programok és a munkahelyteremtés közvetlenül csökkenthetik a migrációs nyomást. Az Európai Unió különböző programokat indított a szubszaharai afrikai országok gazdasági fejlesztésére és az életkörülmények javítására, annak érdekében, hogy mérsékelje a migrációs hajlandóságot (Castles–De Haas–Miller 2019).

A politikai instabilitás, az autoriter rezsimek, a polgárháborúk, valamint a háborús és politikai konfliktusok az egyik legfőbb okai a menekültügyi migrációnak. Az ENSZ Menekültügyi Világszervezet (UNHCR) szerint a háborúk és az üldöztetések miatt a világban több mint 43 millió ember kényszerült elhagyni otthonát 2023 év végéig. 2021 és 2023 között 950 ember halt meg a Szahara-sivatag átkelése közben, bár a valószínű szám sokkal magasabb. Ugyanebben az időszakban 7600 mozgásban lévő ember halt meg vagy tűnt el a Földközi-tengeren (URL12). A Szíriából, Afganisztánból és más

konfliktuszónákból érkező menekültek száma az elmúlt években folyamatosan növekedett. A politikai válságok megoldására irányuló nemzetközi békefenntartó és konfliktuskezelő programok létfontosságúak a migráció okainak kezelésében (Betts 2013). A politikai stabilitás megteremtése, az emberi jogok védelme és a demokratikus átmenetek elősegítése szintén hozzájárulhat a migrációs nyomás csökkentéséhez. Az EU és az ENSZ különféle programokkal támogatják a politikai stabilitás elérését, például Líbiában és más, politikailag instabil országokban.

A társadalmi és kulturális tényezők, beleértve a nemek közötti egyenlőtlenségeket, az oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való korlátozott hozzáférést, valamint a diszkriminációt, szintén hozzájárulhatnak a migrációhoz. Az emberek gyakran keresik a jobb életkörülményeket és a biztonságosabb társadalmi környezetet. Azokban az országokban, ahol az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés korlátozott vagy a nemek közötti egyenlőtlenség magas, gyakran jelentős a migráció. Például a nők számára kedvezőtlen társadalmi környezet vagy a fiatalok számára korlátozott oktatási lehetőségek is kiváltó okai lehetnek a migrációnak (Castles–De Haas–Miller 2019). A migráció okainak kezelése érdekében fontos az oktatási és egészségügyi rendszerek fejlesztése a kibocsátó országokban. Az Európai Unió és az ENSZ is támogat oktatási projekteket olyan régiókban, mint Észak-Afrika és a Közel-Kelet, hogy hosszú távon mérsékelje a migrációs nyomást (OECD 2019).

A klímaváltozás egyre nagyobb szerepet játszik a migrációban, különösen azokban a régiókban, ahol a természeti katasztrófák, a szárazság, az áradások vagy a tengerszint-emelkedés miatt az emberek kénytelenek elhagyni lakhelyüket. A környezeti változások, mint például az elsivatagosodás, a vízhiány és az extrém időjárási jelenségek, több millió embert kényszerítenek arra, hogy elvándoroljanak. Például a Száhel-övezet országai komoly klímaváltozási hatásokkal küzdenek, amelyek szoros összefüggésben állnak a migrációval (Ionesco et al. 2016). A nemzetközi közösség egyre több erőforrást szentel a klímaváltozás elleni harcnak és a környezeti migráció okainak kezelésére. Az ENSZ Klímaváltozási Kormányközi Testülete (IPCC) szerint a globális klímaváltozás kezelése és a fenntartható fejlődési programok végrehajtása segíthet a migrációs nyomás csökkentésében (URL13).

Magyarország, mint az Európai Unió tagállama és közép-európai ország, sajátos pozíciót foglal el a migráció okainak kezelésében. Az ország megközelítése többértékű, magában foglalva uniós, regionális és bilaterális kezdeményezéseket. A magyar tudományos közösség jelentősen hozzájárul e terület kutatásához és a szakpolitikai javaslatok kidolgozásához. Magyarország

aktívan részt vesz az EU azon kezdeményezéseiben, amelyek a migráció gazdasági és politikai okainak kezelésére irányulnak. Az ország szerepvállalása az EU külső határainak védelmében kulcsfontosságú, ugyanakkor hangsúlyos a származási országokban történő gazdaságfejlesztés fontossága is (Simonovits et al. 2016). Országunk részt vesz nemzetközi fejlesztési együttműködési programokban, többek között fontos az afrikai szerepvállalás, melyben a magyar kormány "Déli Nyitás" politikája keretében növelte jelenlétét, ami közvetetten hozzájárulhat a migrációs nyomás csökkentéséhez (Solymári–Tarrósy 2021). 2015 előtt Magyarország migrációs politikája nagyrészt összhangban volt az EU irányelveivel. Részt vett a közös európai menekültügyi rendszerben, és a menedékkérők befogadása és elbírálása a nemzetközi normáknak megfelelően történt. A 2015-ös migrációs válság során Magyarország jelentős nyomás alá került, mivel az ország a balkáni migrációs útvonal egyik fő belépési pontjává vált az EU-ba. Ebben az időszakban naponta több ezer ember lépte át a magyar határt, ami azonnali és drasztikus intézkedésekre készítette a kormányt. Magyarország migrációs politikája 2015 után azonban jelentős mértékben eltávolodott az EU közös megközelítésétől, és a "biztonságiasítás" (securitization) irányába mozdult el. Ez a megközelítés prioritásként kezeli a határvédelmet és az illegális migráció megakadályozását, gyakran a menedékkérők jogainak és a nemzetközi kötelezettségvállalások rovására. Magyarország tehát többértékű megközelítést alkalmaz a migráció okainak kezelésében, amely magában foglalja az uniós kezdeményezésekben való részvételt, a nemzeti szintű intézkedéseket és a regionális együttműködést.

Legális útvonalak bővítése

Az egyik legfontosabb alternatíva a legális migrációs útvonalak bővítése, amely jelentős mértékben csökkentheti az illegális migrációt, valamint az embercsempészet és az ahhoz kapcsolódó bűnözés kockázatát. Az ilyen csatornák biztosítása nem csupán a migránsok biztonságos és rendezett elhelyezkedését segíti elő, hanem hozzájárul a befogadó országok munkaerőpiacának stabilitásához is, mivel a gazdasági növekedés fenntartása is elősegíthető (Castles–De Haas–Miller 2019). A legális bevándorlási csatornák jobban támogatják a migránsok integrációját, mivel ezekben az esetekben a fogadó társadalmak felkészültebben fogadják az új érkezőket, és megfelelő programokat dolgoznak ki a munkaerőpiaci és nyelvi integráció támogatására (OECD 2020). A legális migráció lehetőségei javíthatják a migránsok jogi helyzetét és csökkenthetik a kihasználás kockázatát, amely gyakran fenyegeti az illegális migránsokat.

Ezenkívül lehetőséget adhat a menekültek számára, hogy biztonságos útvonalakon jussanak el az országokba, minimalizálva az embercsempészet és az emberkereskedelem kockázatát (URL14). A legális migrációs útvonalak bővítése megköveteli a migrációs politikák reformját, beleértve a nemzetközi együttműködés erősítését és a nemzeti jogszabályok harmonizálását (De Haas et al. 2019). A legális migrációs útvonalak hatékony működtetése csak nemzetközi együttműködéssel érhető el. A regionális és globális keretek megteremtése alapvető fontosságú annak érdekében, hogy a legális migráció fenntartható és átlátható legyen. Az EU több programot is indított, amelyek célja a legális migráció bővítése és a munkaerőpiac szükségleteinek kielégítése. Például az „EU Blue Card” lehetőséget nyújt a magasan képzett szakemberek számára, hogy legálisan dolgozhassanak és élhessenek az EU-ban (URL15). A legális migrációs útvonalak bővítése lehetőséget kínál arra, hogy a fogadó országok jobban alkalmazkodjanak a munkaerőpiac dinamikus szükségleteihez. Az öregedő népességgel és a munkaerő hiányával küzdő országok számára a migráció stratégiai jelentőségű lehet. A legális migráció lehetőséget nyújt a gazdaságilag aktív korú emberek bevonására, különösen olyan szektorokban, mint az egészségügy, az építőipar vagy az informatika, ahol jelentős a munkaerőhiány (Ruhs–Martin 2017). Például Németország 2020-ban hozott új bevándorlási törvénye, amely megkönnyíti a szakképzett munkaerő beáramlását, egy válasz erre a kihívásra (Kolb 2008). A legális migráció lehetővé teszi a migránsok számára, hogy stabil és jól fizetett állásokat találjanak, ami növeli a hazautalások mennyiségét. Ezek az utalások kulcsfontosságú szerepet játszanak a kibocsátó országok gazdasági fejlődésében, stabilitásában, és csökkenthetik a további migrációs nyomást. A legális migrációs útvonalak bővítése a célszországok politikai stabilitása szempontjából is fontos. Ezen útvonalak kiszélesítése hozzájárulhat a bevándorlással kapcsolatos negatív közvélemény mérsékléséhez és az illegális migráció elleni küzdelemhez. A kutatások kimutatták, hogy a legális migrációs lehetőségek bővítése segíthet az illegális migráció visszaszorításában. Ha a potenciális migránsok legális csatornákhöz férhetnek hozzá, kevésbé lesznek hajlandók kockázatos és illegális módszerekhez folyamodni (Clemens–Gough 2018). A legális migrációs útvonalak bővítését gyakran ellenállás övezi a politikai spektrum konzervatívabb oldaláról, mivel a bevándorlás kulturális és társadalmi változásokkal is járhat, ami aggodalmat vált ki a választók egy részében (Castles 2004). Ennek megfelelően fontos a közvélemény tudatos formálása, hogy a legális migráció előnyeit hangsúlyozzák. A legális migrációs útvonalak nemcsak gazdasági szempontból

hasznosak, hanem humanitárius és társadalmi dimenziókban is jelentős szerepet játszanak. A legális migráció lehetőséget adhat a menedékkérők számára is, hogy biztonságos és szabályozott úton jussanak be a célországokba. A legális bevándorlási csatornák jobban támogatják a migránsok integrációját, mivel ezekben az esetekben a fogadó társadalmak felkészültebben fogadják az új érkezőket, és megfelelő programokat dolgoznak ki a munkaerőpiaci és nyelvi integráció támogatására (OECD 2020). A legális migráció lehetőségei javíthatják a migránsok jogi helyzetét és csökkenthetik a kihasználás kockázatát, amely gyakran fenyegeti az illegális migránsokat. Ezenkívül lehetőséget adhat a menekültek számára, hogy biztonságos útvonalakon jussanak el az országokba, minimalizálva az embercsempészet és az emberkereskedelem kockázatát (URL14).

Magyarország, mint az Európai Unió tagállama folyamatosan szembesül a migráció kihívásaival. A legális migrációs útvonalak bővítése potenciális megoldást jelenthet számos demográfiai és gazdasági kihívásra, ugyanakkor összetett társadalmi és politikai kérdéseket is felvet. Magyarország sok más európai országhoz hasonlóan előregedő társadalommal és csökkenő népességgel néz szembe. Magyarország népessége 2011 és 2021 között 3%-kal csökkent. Ez a tendencia jelentős kihívásokat jelent a munkaerőpiac és a szociális ellátórendszerek számára (Bálint–Obádovics 2018). A legális migráció bővítése potenciálisan pozitív hatással lehetne a magyar gazdaságra. A bevándorlók gyakran kiegészítik a hazai munkaerőt, különösen olyan szektorokban, ahol munkaerőhiány tapasztalható. Magyarország esetében ez különösen releváns lehet az egészségügyi, IT és mérnöki szektorokban (Borjas 2014). Magyarország migrációs politikája az elmúlt években ugyanakkor szigorúbbá vált. A 2015-ös migrációs válság óta az ország jelentősen korlátozta a bevándorlást. Az EU-s tagság kötelezettségei és a gazdasági szükségletek azonban új megközelítéseket tehetnek szükségessé.

A legális migrációs útvonalak bővítése mellett kulcsfontosságú a hatékony integrációs politikák kidolgozása. Hárs (2018) hangsúlyozza, hogy a sikeres integráció nemcsak a bevándorlók, de a befogadó társadalom számára is előnyös lehet. Az integráció sikere azonban nagymértékben függ attól, hogy a bevándorlók rendelkeznek-e megfelelő képzettséggel és piacképes szakmai tapasztalattal, valamint attól, hogy a társadalom mennyire nyitott befogadásukra.

Befogadó társadalmak támogatása

A befogadó társadalmak támogatása központi szerepet játszik egy fenntartható migrációs politika kialakításában. Ahhoz, hogy a migránsok sikeresen

beilleszkedjenek, a befogadó országoknak szociális, gazdasági és kulturális támogatásra van szükségük, amely lehetővé teszi a migránsok integrációját és a társadalmi kohézió fenntartását (Papademetriou–Benton 2016). Az integráció sikeressége hosszú távon pozitív hatással lehet a társadalmi és gazdasági stabilitásra, mivel elősegíti a közösségek közötti kölcsönös megértést és együttműködést, csökkentve a diszkriminációt és a társadalmi feszültségek kockázatát (OECD 2019). Az integrált közösségek elősegítik a migránsok és a helyiek közötti kapcsolatokat, ami a kölcsönös megértés és együttműködés erősödéséhez vezet. Ez a társadalmi kohézió hozzájárulhat ahhoz, hogy a migránsok ne csak munkavállalókként, hanem a közösség aktív tagjaiként is részt vegyenek, növelve a helyi gazdaság termelékenységét és innovációs képességét.

A befogadó társadalom olyan közösséget jelent, amely nyitott a sokszínűségeire, támogatja a különböző háttérű emberek integrációját, és aktívan dolgozik a diszkrimináció és kirekesztés ellen. A befogadó társadalom nem csak a bevándorlók alkalmazkodását jelenti, hanem a befogadó közösség nyitottságát és rugalmasságát is (Örkény–Székelyi 2009).

A befogadó társadalmak kialakítása és fenntartása érdekében a kormányzatok különböző politikai és társadalmi intézkedéseket hoznak. Ezek közé tartoznak a munkaerőpiaci és oktatási intézkedések, a társadalmi befogadást elősegítő programok, valamint a diszkrimináció elleni küzdelem. Az egyik legfontosabb terület a migránsok munkaerőpiaci integrációja. A megfelelő képzések, nyelvtanulási programok és a munkaerőpiaci hozzáférés javítása kulcsfontosságúak a migránsok sikeres beilleszkedése szempontjából. Az Európai Unió különböző programokkal támogatja a migránsok foglalkoztatását és integrációját a munkaerőpiacon (URL16). Az oktatás kritikus szerepet játszik a fiatal migránsok hosszú távú integrációjában. Az oktatási rendszerek fejlesztése, különösen a nyelvi és kulturális különbségeket kezelő programok bevezetése fontos az egyenlő esélyek biztosításában. Az UNESCO adatai szerint az oktatáshoz való hozzáférés elősegíti a társadalmi mobilitást és a hosszú távú integrációt (URL17). A társadalmi befogadást elősegítő programok célja, hogy a befogadó társadalom nyitott és toleráns legyen a különböző kultúrákból érkező emberekkel szemben. Ezek a programok magukban foglalják a diszkrimináció elleni küzdelmet, a kulturális érzékenyítést, valamint a helyi közösségek és a migránsok közötti interakciók elősegítését.

Az elmúlt években Európában és világszerte egyre nagyobb mértékben jelent meg a populizmus, amely gyakran a migráció ellen irányul. A migránsokkal szembeni előítéletek és a politikai narratívák

megnehezíthetik az integrációt és növelhetik a társadalmi feszültségeket (Triandafyllidou 2018). Az elmúlt években a migrációs kérdések erősen átpolitizálódtak Magyarországon, ami gyakran negatívan hatott a befogadó attitűdök kialakulására. Magyarországon az elmúlt években növekedett az idegenellenesség (Simonovits et al. 2016). A TÁRKI 2009-es felmérése szerint a magyar társadalom jelentős része elutasító a bevándorlókkal szemben, ami kihívást jelent a befogadó társadalom kialakításában. Magyarországon hiányos az integrációt támogató infrastruktúra, ami gátolja a bevándorlók és a kisebbségi csoportok társadalmi beilleszkedését.

A nyelvoktatás, mint alapvető eszköz a kultúrák közötti kommunikáció elősegítésére, kulcsfontosságú ahhoz, hogy a bevándorlók könnyebben eligibilisek legyenek a munkaerőpiacon. Az olyan programok, amelyek a munkaerőpiaci integrációt segítik, mint például a szakképzések vagy a munkahelyi gyakorlatok, szintén elengedhetetlenek. Ezen túlmenően a kulturális mediáció, amely lehetővé teszi a különböző háttérrel rendelkező emberek közötti megértést és együttműködést, szintén alulfejlett (URL18). A civil szervezetek, bár az utóbbi években csökkent mozgásterük, még mindig nélkülözhetetlen szereplői a befogadó társadalom építésének. Ezek a szervezetek helyi szinten gyakran olyan programokat és kezdeményezéseket indítanak, amelyek közvetlenül reagálnak a közösségek igényeire, és segítik a bevándorlók integrációját. A helyi szintű aktivitás lehetőséget ad arra, hogy a közvetlen tapasztalatok és a helyi kultúra szempontjából releváns programok jöjjenek létre (Nicholls 2013). Budapest és más városok kerületei is aktívan dolgoznak a befogadó közösségek kialakításán, amelyek gyakran sikeresebbek, mint a nemzeti szinten indított programok. A helyi kezdeményezések rugalmassága és közvetlensége lehetővé teszi a gyorsabb reagálást a helyi szükségletekre, miközben erősíti a közösségek összetartását (Keresztély et al. 2018). A munkaerőpiaci integráció kulcsfontosságú a befogadó társadalom kialakításában. A munkahelyi sokszínűség támogatása nemcsak a gazdasági teljesítmény növelését segíti elő, hanem hozzájárul a társadalmi attitűdök javulásához is. Ha a munkaadók elismerik a bevándorlók készségeit és tapasztalatait az nemcsak a bevándorlók önbecsülését növeli, hanem a társadalmi együttélés minőségét is javítja, elősegítve a társadalmi kohéziót (Hárs 2018).

Nemzetközi szolidaritás és együttműködés

A nemzetközi szolidaritás és együttműködés olyan alapelvek, amelyek nemcsak a globális politikai és gazdasági viszonyokban játszanak kulcsfontosságú

szerepet, hanem a nemzetközi jog és a nemzetközi kapcsolatok tudományos megközelítéseiben is kiemelt helyet foglalnak el. Ezek az elvek különösen fontosak a globális kihívások, mint a migráció, a klímaváltozás, a szegénység és az egészségügyi válságok kezelése szempontjából. A nemzetközi szolidaritás és együttműködés interdiszciplináris megközelítést kíván, amely a nemzetközi jog, a politikatudomány, a közgazdaságtan és a globális kormányzás területeire egyaránt kiterjed. A nemzetközi szolidaritás olyan elv, amely a különböző államok, nemzetek és nemzetközi szervezetek közötti kölcsönös támogatáson és együttműködésen alapul, különös tekintettel a közös problémák és kihívások kezelésére. A szolidaritás elve különösen fontos a nemzetközi fejlesztési együttműködés és a humanitárius segítségnyújtás terén, ahol az erősebb gazdaságok és fejlett országok anyagi és technikai támogatással segítik a gyengébb és sérülékenyebb országokat (Tomuschat 2014).

Történelmileg a nemzetközi szolidaritás fogalma a nemzetközi munkásmozgalom és a dekolonizációs folyamatok során nyert teret. Az ENSZ Alapokmánya (1945) (URL19) egyik központi elve is a nemzetközi együttműködés és a népek közötti szolidaritás volt, amelyet az ENSZ különböző intézményei, például az UNESCO, a WHO és az UNHCR napjainkig képviselnek.

A szolidaritás jelentősége különösen a fejlődő országok támogatásában, a globális gazdasági egyenlőtlenségek csökkentésében, valamint a humanitárius katasztrófák és konfliktusok kezelésében nyilvánul meg. Például az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai is olyan globális megközelítést követnek, amelyben a fejlett és fejlődő országok közötti szolidaritás és együttműködés kulcsszerepet kap (Kardos 2012). A nemzetközi együttműködés fogalma arra utal, hogy az államok, nemzetközi szervezetek és nem állami szereplők közösen dolgoznak globális problémák megoldásán, olyan területeken, mint a klímaváltozás, a nemzetközi migráció, a biztonságpolitika és az egészségügy. A globalizáció folyamata felgyorsította az államok közötti kölcsönös függőség növekedését, amely a nemzetközi együttműködés elmélyüléséhez vezetett (Keohane–Nye 1973). Az Éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás (URL20) egy meghatározó példa a nemzetközi együttműködésre, amelynek célja a globális felmelegedés korlátozása és a károsanyag-kibocsátás csökkentése. Az egyezmény aláírói közös célokat tűztek ki annak érdekében, hogy a Föld átlaghőmérsékletének emelkedése ne haladja meg az iparosodás előtti szinthez képest a 2 Celsius fokot, sőt, ahol lehetséges, 1,5 fok alatt maradjon. A COVID-19 világjárvány rámutatott arra, hogy az államok közötti koordináció és együttműködés

elengedhetetlen a globális egészségügyi válságok kezeléséhez. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) központi szerepet játszott a világjárványra adott globális válasz koordinálásában, a vakcinákhoz való hozzáférés biztosításában és a járványügyi szabályok egyeztetésében (Paltiel et al. 2020).

A migráció globális jelenség, amely összekapcsolja a kibocsátó, tranzit és célországokat. A migrációs kihívások kezelése szintén nemzetközi együttműködést kíván. Az ENSZ Globális Migrációs Paktuma (2018) (URL21) például célul tűzte ki a biztonságos, rendezett és szabályos migráció előmozdítását, és hangsúlyozta a közös felelősségvállalás fontosságát. Az ENSZ Globális Migrációs Paktuma kiemeli a legális migráció támogatását és a migránsok jogainak védelmét. Ez a paktum alapot adhat a nemzetközi együttműködés szorosabbá tételére a migráció kezelésében. Átfogó keretet biztosít a migráció globális kezelésére, kiemelve a legális migráció támogatását és a migránsok jogainak védelmét. A paktum 23 célkitűzést fogalmaz meg, amelyek együttesen egy holisztikus megközelítést kínálnak a migráció komplex kihívásainak kezelésére. A dokumentum egyik kulcsfontosságú aspektusa, hogy hangsúlyozza a biztonságos, rendezett és szabályos migráció fontosságát. A paktum rámutat, hogy a jól kezelt migráció pozitív hatással lehet mind a küldő, mind a fogadó országokra (Clemens 2011). A paktum által szorgalmazott nemzetközi együttműködés szorosabbá tétele a migráció kezelésében összhangban van a globalizált világ realitásaival. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a paktum nem kötelező érvényű jogi dokumentum, hanem egy politikai keretrendszer. Ez azt jelenti, hogy a tényleges végrehajtás nagymértékben függ az egyes országok politikai akaratától és kapacitásától (Newland 2018).

Az Európai Unió különösen fontos szereplője a nemzetközi szolidaritás és együttműködés megvalósításának, mind a belső, mind a külső politikáiban. Az EU külpolitikájának egyik fő célkitűzése a fejlődő országok támogatása a gazdasági fejlődés, az emberi jogok védelme és a demokrácia előmozdítása érdekében. Az EU közös fejlesztési politikája kiemelt figyelmet fordít a globális szegénység felszámolására és a fenntartható fejlődés előmozdítására, különösen az afrikai, karibi és csendes-óceáni országok régióiban (URL22).

Bár a nemzetközi szolidaritás és együttműködés alapelvei széleskörű támogatást élveznek, számos kritika is felmerül. Egyes kritikusok rámutatnak arra, hogy a nemzetközi szolidaritás gyakran egyenlőtlen viszonyokat tükröz, ahol a fejlett országok feltételekhez kötik a segítségnyújtást, ami politikai és gazdasági befolyásuk növelését szolgálhatja (Escobar 2011). Emellett a nemzetközi együttműködés gyakran függ az

egyes országok belpolitikai érdekeitől, ami akadályozhatja a hosszú távú, fenntartható megoldások kialakítását. A nemzetközi szolidaritás és együttműködés kulcsszerepet játszanak a globális problémák kezelésében. Az államok közötti kölcsönös támogatás és koordináció nélkülözhetetlen a világméretű kihívások – mint például a migráció, a klímaváltozás vagy a globális egészségügyi válságok – hatékony megoldásához. Ugyanakkor fontos, hogy ezen elveket ne csak elméletben, hanem gyakorlatban is alkalmazzák, biztosítva, hogy minden résztvevő egyenlő félként vegyen részt a globális döntéshozatali folyamatokban.

A nemzetközi szolidaritás és együttműködés Magyarországon elsősorban az Európai Unió (EU) tagságának révén valósul meg. Az EU tagság nemcsak politikai és gazdasági előnyöket biztosít, hanem lehetőséget ad Magyarországnak számára, hogy aktívan részt vegyen a globális problémák kezelésében. Az EU-s források, amelyek fejlesztési és humanitárius célokra állnak rendelkezésre, kulcsszerepet játszanak az ország nemzetközi szolidaritási törekvéseiben. A Magyarország által igénybe vett EU-s források jelentős része a kohéziós és fejlesztési politikák keretein belül kerül felhasználásra. Ezek a források különösen fontosak a gazdasági fejlődés elősegítése és a szociális egyenlőtlenségek csökkentése szempontjából. Az EU támogatásai lehetővé teszik, hogy Magyarország fejlessze infrastruktúráját, javítsa közszolgáltatásait és támogassa a hátrányos helyzetű csoportokat (Medve-Bálint 2016). Ezen túlmenően, az EU számos humanitárius programot indított, amelyek célja a migrációs válságok kezelése és a klímaváltozás hatásainak mérséklése. Magyarország részt vesz ezekben a kezdeményezésekben, hozzájárulva a közös európai válaszhoz a globális kihívásokra (Gieed–Pap 2017). Magyarország az ENSZ keretein belül is aktív szereplő a nemzetközi szolidaritás és együttműködés terén. Az ENSZ Fenntartható Fejlesztési Céljai (SDG-k) keretében Magyarország vállalta, hogy hozzájárul a globális szegénység csökkentéséhez, az éhezés felszámolásához és a klímaváltozás elleni küzdelemhez. ENSZ-tagállamként Magyarország részt vesz különféle fórumokon, ahol a globális kihívásokat, például a migrációt és a klímaváltozást vitatják meg, és aktívan dolgozik az együttműködés javításán más országokkal (Kőrösi 2015). A migrációs válságok kezelésében Magyarország különös figyelmet fordít a közös európai politikákra és a nemzetközi normák betartására. A migráció nemcsak Magyarországot, hanem az egész EU-t érintő komplex jelenség, amelynek kezelése szolidaritást és együttműködést igényel. A klímaváltozás elleni küzdelem szintén fontos terület, amelyben Magyarország az EU által kijelölt célokat

támogatja, beleértve a fenntartható fejlődés előmozdítását és a környezeti fenntarthatóság javítását (Hollifield 2004). Magyarország tehát a nemzetközi szolidaritás és együttműködés keretein belül az EU tagság révén aktívan részt vesz a globális kihívások kezelésében. Az EU-s források és az ENSZ keretein belüli együttműködés lehetőséget ad a fejlődésre, a humanitárius segítségnyújtásra és a migrációs válságok kezelésére, ezáltal hozzájárulva a fenntartható fejlődéshez és a globális szolidaritáshoz.

Záró gondolatok

A történelmi tapasztalatok azt mutatják, hogy a migráció szabályozása nem csupán a nemzetek belügye, hanem globális kihívás, amelyhez rugalmas és fenntartható megoldásokra van szükség. A migrációs externalizáció ezért is egy összetett és sokrétű jelenség, amely a nemzetközi kapcsolatok, a migrációkutatás, az emberi jogok és a globális politikai gazdaság tanulmányozása során értelmezhető. Miközben a fejlett országok számára rövid távú megoldást jelenthet a migrációs nyomás kezelésére, hosszú távon sok esetben nem hatékony sőt, újabb kihívásokat teremt. A nemzetközi közösségnek ezért átfogó, hosszú távú megoldásokat kell keresnie, amelyek figyelembe veszik a migráció alapvető okait. Ahelyett, hogy a problémát egymásra hárítanánk, a nemzetközi közösségnek közösen kell kidolgoznia olyan megoldásokat, amelyek mind a migránsok, mind a befogadó társadalmak érdekeit szolgálják. Ilyen alternatívák lehetnek a nemzetközi együttműködés erősítése, a legális migrációs útvonalak bővítése, a migráció okainak kezelése (pl. háborúk, klímaváltozás, gazdasági egyenlőtlenségek) és a befogadó társadalmak támogatása.

A migráció externalizációjának jövője összetett és sokrétű kihívásokat tartogat, amelyek átfogó és fenntartható megoldásokat igényelnek. Az elemzés rávilágít arra, hogy bár az externalizáció rövid távon hatékonynak tűnhet a migrációs nyomás csökkentésében, hosszú távon számos problémát vet fel. A jövőbeli migrációs trendek alakulását számos tényező befolyásolja, köztük a klímaváltozás, a gazdasági egyenlőtlenségek növekedése, a konfliktusok és a politikai instabilitás. Ezek a tényezők valószínűleg továbbra is jelentős migrációs nyomást fognak generálni, ami szükségessé teszi a komplex és többoldalú megközelítéseket.

Az externalizáció alternatívájaként megállapításaim alapján négy fő irányvonal rajzolódik ki;

1. A legális migrációs útvonalak bővítése

Ez a megközelítés csökkentheti az illegális migrációt és az embercsempészetet, miközben elősegíti a

migránsok integrációját és a befogadó országok munkaerőpiaci igényeinek kielégítését.

2. A migráció okainak kezelése

A kibocsátó országokban történő gazdasági fejlesztés, politikai stabilizáció és a klímaváltozás hatásainak mérséklése kulcsfontosságú a migrációs nyomás hosszú távú csökkentésében.

3. A befogadó társadalmak támogatása

Az integráció sikeressége nagyban függ a befogadó közösségek nyitottságától és a hatékony integrációs politikáktól, beleértve a munkaerőpiaci és oktatási intézkedéseket.

4. Nemzetközi szolidaritás és együttműködés

A migráció globális jellege miatt elengedhetetlen a nemzetközi kooperáció és a felelősségmegosztás.

Az externalizáció központi jelentőségű a mai globális migrációs politikában, azonban számos kihívással és ellentmondással jár. Gazdasági függőségek, politikai instabilitás és társadalmi konfliktusok kísérhetik, amelyek a migráció kezelésének újragondolását igénylik. A 21. században a migráció továbbra is meghatározó globális jelenség marad, amelyre a nemzetállamoknak és a nemzetközi szervezeteknek folyamatosan reagálniuk kell. Az éghajlatváltozás, a fegyveres konfliktusok és a globális gazdasági egyenlőtlenségek előrejelzések szerint tovább fogják növelni a migrációs nyomást. Ezért a migrációs politika formálása egyre inkább nemzetközi együttműködést igényel, és fontos szerep jut az olyan szervezeteknek, mint az ENSZ és az Európai Unió. Az externalizáció nem tekinthető végső megoldásnak, hanem inkább egy átmeneti eszköznek, amely további fejlesztéseket és alternatív megoldásokat igényel. A sikeres migrációs politika kulcsa a rugalmasság és az adaptivitás lesz, amely képes egyensúlyt teremteni a nemzeti érdekek, a humanitárius kötelezettségek és a nemzetközi együttműködés között. A jövőbeli migrációs politikáknak és gyakorlatoknak figyelembe kell venniük a migráció multidimenzionális természetét, és törekedniük kell olyan megoldásokra, amelyek mind a migránsok, mind a befogadó társadalmak érdekeit szolgálják, miközben hozzájárulnak a globális fejlődéshez és stabilitáshoz.

Magyarország esetében különösen fontos kiemelni az EU-tagságból eredő lehetőségeket és kötelezettségeket, valamint az ország sajátos geopolitikai helyzetét. A 2015-ös migrációs válság óta Magyarország migrációs politikája jelentősen megváltozott, ami kihívásokat jelent az EU-s normákkal és a nemzetközi kötelezettségvállalásokkal való összhang tekintetében. A jövőben várhatóan növekedni fog a nyomás a legális migrációs csatornák bővítésére és a kibocsátó országokkal való szorosabb együttműködésre.

Irodalomjegyzék

- Achilli, L. (2016) Irregular migration to the EU and human smuggling in the Mediterranean: the nexus between organized crime and irregular migration. IEMed (ed.) *IEMed Mediterranean yearbook 2016: mobility and refugee crisis in the Mediterranean*. IEMed: Barcelona. pp. 98-103.
- Ager, A.–Strang, A. (2008) Understanding integration: A conceptual framework. *J. Refugee Stud.*, 21. p. 166.
- Baldwin-Edwards, M.–Blitz, B. K.–Crawley, H. (2019) The politics of evidence-based policy in Europe's 'migration crisis'. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45(12). pp. 2139–2155.
- Bálint, L.–Obádovics, C. (2018) Internal migration. *Demographic portrait of Hungary*, pp. 217–235.
- Bettini, G. (2017) Where next? Climate change, migration, and the (bio) politics of adaptation. *Global Policy*, 8. pp. 33-39.
- Betts, A.–Milner, J. (2019) Governance of the Global Refugee Regime.
- Betts, A.–Collier, P. (2017) *Refuge. Transforming a Broken Refugee System*. Allen Lane: London, UK.
- Betts, A. (2013) Survival migration: Failed governance and the crisis of displacement. Cornell University Press.
- Betts, A. (ed.). (2011) *Global migration governance*. Oxford University Press.
- Bigo, D. (2002) Security and immigration: Toward a critique of the governmentality of unease. *Alternatives*, 27(1_suppl). pp. 63-92.
- Bigo, D.–Jeandesboz, J.–Martin-Maze, M.–Ragazzi, F. (2014) *Review of Security Measures in the 7th Research Framework Programme FP7 2007-2013*. Brussels: European Parliament.
- Blackmore, R.–Boyle, J. A.–Fazel, M.–Ranasinha, S.–Gray, K. M.–Fitzgerald, G.–Gibson-Helm, M. (2020) The prevalence of mental illness in refugees and asylum seekers: A systematic review and meta-analysis. *PLoS Medicine*, 17(9). e1003337.
- Borjas, G. J. (2014) *Immigration Economics*. Harvard University Press.
- Boswell, C. (2003) The 'external dimension' of EU immigration and asylum policy. *International Affairs*, 79(3). pp. 619-638.
- Brubaker, R. (2006) *Ethnicity without groups*. Harvard University Press.
- Castles, S. (2004) The factors that make and unmake migration policies 1. *International Migration Review*, 38(3). pp. 852-884.
- Castles, S.–De Haas, H.–Miller, M. J. (2019) The age of migration: International population movements in the modern world. Bloomsbury Publishing.
- Charity, B. (1994) Beyond Charity: International Cooperation and the Global Refugee Crisis. By.
- Clemens, M.–Gough, K. (2018) *Can regular migration channels reduce irregular migration? Lessons for Europe from the United States*.
- Clemens, M. A. (2011) Economics and emigration: Trillion-dollar bills on the sidewalk? *Journal of Economic Perspectives*, 25(3). pp. 83-106.
- Crawley, H.–Skeparis, D. (2018) Refugees, migrants, neither, both: Categorical fetishism and the politics of bounding in Europe's 'migration crisis'. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 44(1). pp. 48-64.
- Collett, E. (2016) The paradox of the EU-Turkey refugee deal. *Migration Policy Institute*.
- Czaika, M.–De Haas, H. (2014) The globalization of migration: Has the world become more migratory? *International Migration Review*, 48(2). pp. 283-323.
- Czaika, M.–De Haas, H. (2011) The effectiveness of immigration policies: A conceptual review of empirical evidence.
- De Genova, N. (ed.) (2017) The borders of "Europe": Autonomy of migration, tactics of bordering. Duke University Press.
- De Haas, H.–Castles, S.–Miller, M. J. (2019) The age of migration: International population movements in the modern world. Bloomsbury Publishing.
- Dumont, G. F. (2009) The Berlin Wall: Life, Death and the Spatial Heritage of Berlin. *History Matters*, pp. 1-10.
- Dumont, J. C.–Lemaître, G. (2005) Counting immigrants and expatriates in OECD countries: a new perspective.
- Eisenhardt, K. M.–Martin, J. A. (2000) Dynamic capabilities: what are they? *Strategic Management Journal*, 21(10-11). pp. 1105-1121.
- Escobar, A. (2011) Encountering development: The making and unmaking of the Third World (Vol. 1). Princeton University Press.
- Fitzgerald, D. S. (2019) Refuge beyond reach: How rich democracies repel asylum seekers. Oxford University Press.
- Forrester, J. W. (1997) Industrial dynamics. *Journal of the Operational Research Society*, 48(10). pp. 1037-1041.
- Frelick, B.–Kysel, I. M.–Podkul, J. (2016) The impact of externalization of migration controls on the rights of asylum seekers and other migrants. *Journal on Migration and Human Security*, 4(4). pp. 190-220.
- Gammeltoft-Hansen, T.–Tan, N. F. (2017) The end of the deterrence paradigm? Future directions for global refugee policy. *Journal on Migration and Human Security*, 5(1). pp. 28-56.

- Gammeltoft-Hansen, T.–Hathaway, J. C. (2014) Non-refoulement in a world of cooperative deterrence. *Colum. J. Transnat'l L.*, 53. p. 235.
- Gammeltoft-Hansen, T. (2011) Access to asylum: international refugee law and the globalisation of migration control (Vol. 77). Cambridge University Press.
- Geddes, A. (2016) The politics of migration and immigration in Europe.
- Geddes, A. (2015) Governing migration from a distance: interactions between climate, migration, and security in the South Mediterranean. *European Security*, 24(3). pp. 473-490.
- Geddes, B. (2004) Authoritarian breakdown. Manuscript. Department of Political Science, UCLA.
- Gibble, E. (2024) The “Migrant Protection Protocols”: an Explanation of the Remain in Mexico Program-How the Migrant Protection Protocols Were Carried Out.
- Gield, V.–Pap, N. (2016) The ‘Christian fortress of Hungary’–The anatomy of the migration crisis in Hungary. *Yearbook of Polish European Studies*, (19). pp. 133-150.
- Goodwin-Gill, G. (2016) International refugee law–yesterday, today, but tomorrow? *The Future of Refugee Law?* 1.
- Hansen, R. (2000) *Citizenship and immigration in postwar Britain*. Oxford University Press, USA.
- Hárs, Á. (2018) Növekvő elvándorlás – lehetőségek, remények, munkaerőpiaci hatások. In: *Társadalmi Riport 2018*. Társi Társadalomkutatási Intézet Zrt. Budapest. pp. 81-105.
- Hirschon, R. (ed.) (2003) Crossing the Aegean: an appraisal of the 1923 compulsory population exchange between Greece and Turkey (Vol. 12). Berghahn Books.
- Hoffman, B. (2017) *Inside terrorism*. Columbia University Press.
- Holcomb, T. R.–Hitt, M. A. (2007) Toward a model of strategic outsourcing. *Journal of Operations Management*, 25(2). pp. 464-481.
- Hollifield, J. F. (2004) The emerging migration state 1. *International Migration Review*, 38(3). pp. 885-912.
- Horne, A. (2012) A savage war of peace: Algeria 1954-1962. Pan MacMillan.
- Ionesco, D.–Mokhnacheva, D.–Gemenne, F. (2016) *The atlas of environmental migration*. Routledge.
- Isacson, A.–Meyer, M. (2012) Beyond the border buildup. *Security and Migrants Along the US-Mexico Border*. WOLA, El Colegio de la Frontera Norte.
- ILO (2021) The role of digital labour platforms in transforming the world of work. *World Employment and Social Outlook 2021*.
- Kakabadse, A.–Kakabadse, N. (2005) Outsourcing: current and future trends. *Thunderbird International Business Review*, 47(2). pp. 183-204.
- Kardos, M. (2012) The reflection of good governance in sustainable development strategies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 58. pp. 1166-1173.
- Keohane, R. O.–Nye Jr, J. S. (1973) Power and interdependence. *Survival*, 15(4). pp. 158-165.
- Keresztély, K.–Scott, J. W.–Virág, T. (2018) Roma communities, urban development and social bordering in the inner city of Budapest. In: *Racialized Bordering Discourses on European Roma*, pp. 31-49. Routledge.
- Kirişci, K. (2016) Europe's refugee/migrant crisis: can 'illiberal' Turkey save 'liberal' Europe while helping Syrian refugees? EPC Policy Brief, 19 February 2016.
- Kirişci, K. (2004) Reconciling refugee protection with combating irregular migration: Turkey and the EU. *PERCEPTIONS: Journal of International Affairs*, 9(2). pp. 5-20.
- Klepp, S.–Herbeck, J. (2016) The politics of environmental migration and climate justice in the Pacific region. *Journal of Human Rights and the Environment*, 7(1). pp. 54-73.
- Kolb, H. (2008) Immigration into a non-immigration country: The German experience. Friedrich-Ebert-Stiftung.
- Koser, K. (2007) International Migration: A Very Short Introduction.
- Kőrösi, C. (2015) Negotiating a common future. What we have learned from the SDGs. *A Planet For Life. Building The Future We Want*, TERI, Delhi, pp. 74-78.
- Lacity, M. C.–Hirschheim, R. (1993) The information systems outsourcing bandwagon. *MIT Sloan Management Review*, 35(1). p. 73.
- Lee, H. L.–Padmanabhan, V.–Whang, S. (1997) *The bullwhip effect in supply chains*.
- Lyon, D. (2007) Surveillance, security and social sorting: emerging research priorities. *International Criminal Justice Review*, 17(3). pp. 161-170.
- Massey, D. S.–Arango, J.–Hugo, G.–Kouaouci, A.–Pellegrino, A.–Taylor, J. E. (1993) Theories of international migration: A review and appraisal. *Population and Development Review*, pp. 431-466.
- McAdam, J. (2013) Australia and asylum seekers. *International Journal of Refugee Law*, 25(3). pp. 435-448.
- McIvor, R. (2010) *Global services outsourcing*. Cambridge University Press.
- Medve-Bálint, G. (2016) Funds for the wealthy and the politically loyal?: How EU Funds may contribute to increasing regional disparities in East Central

- Europe. In: *EU Cohesion Policy*, pp. 220–240. Routledge.
- Moreno-Lax, V.–Lemberg-Pedersen, M. (2019) Border-induced displacement: The ethical and legal implications of distance-creation through externalization. *Questions of International Law*, 56(1). pp. 5–33.
- Newland, K. (2018) The global compact for safe, orderly and regular migration: An unlikely achievement. *International Journal of Refugee Law*, 30(4). pp. 657–660.
- Nicholls, W. J. (2013) *The DREAMers: How the undocumented youth movement transformed the immigrant rights debate*. Stanford University Press.
- OECD (2019) *International Migration Outlook 2019*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/c3e35eec-en>.
- OECD (2020) *International Migration Outlook 2020*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/ec98f531-en>.
- Örkény, A.–Székelyi, M. (2009) Az idegen Magyarország: Hat migráns csoport összehasonlító elemzése. In: Örkény A.–Székelyi M. (szerk.) *Az idegen Magyarország*. ELTE Eötvös Kiadó - MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézete. Budapest. pp. 49–96.
- Paltiel, A. D.–Zheng, A.–Walensky, R. P. (2020) Assessment of SARS-CoV-2 screening strategies to permit the safe reopening of college campuses in the United States. *JAMA Network Open*, 3(7). e2016818–e2016818.
- Papademetriou, D. G.–Benton, M. (2016) *Towards a whole-of-society approach to receiving and settling newcomers in Europe*. Washington, DC: Migration Policy Institute.
- Prahalad, C. K.–Hamel, G. (1990) The Core Competence of the Corporation.
- Quinn, J. B.–Hilmer, F. G. (1994) Strategic outsourcing. *Sloan Management Review*.
- Ratha, D. (2013) The impact of remittances on economic growth and poverty reduction. *Policy Brief*, 8(1). pp. 1–13.
- Ruhs, M.–Martin, P. (2017) Numbers vs. Rights: Trade-Offs and Guest Worker Programs 1. In: *Migrants and Rights*, pp. 321–338. Routledge.
- Santos Vara, J.–Pascual Matellán, L. (2021) The externalisation of EU migration policies: the implications arising from the transfer of responsibilities to third countries. In: *The Evolving Nature of EU External Relations Law*, pp. 315–331. TMC Asser Press.
- Sassen, S. (2003) The feminization of survival: Alternative global circuits. In: *Crossing Borders and Shifting Boundaries: Vol. I: Gender on the Move*, pp. 59–77. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.
- Simonovits, B.–Bernát, A.–Szeidl, B.–Sik, E.–Boda, D.–Kertész, A.–Barta, J. (2016) *The social aspects of the 2015 migration crisis in Hungary*. Budapest, TÁRKI Social Research Institute, p. 155.
- Şimşek, D. (2017) Turkey as a “safe third country”? The impacts of the EU-Turkey statement on Syrian refugees in Turkey. *Perceptions: Journal of International Affairs*, 22(3). pp. 161–182.
- Solymári, D., - Tarrósy, I. (2021) A magyar diplomácia újjászületése Afrikában. Déli nyitási kísérletek a magyar külpolitikában a 19–20. században: fókuszban az 1960–70-es évek= The Rebirth of Hungarian Diplomacy in Africa. Attempts to Southern Opening in Hungarian Foreign Policy in the 19th and 20th Centuries with the Focus on the 1960s and the 1970s. *Külügyi Szemle*, 20(4). pp. 147–183.
- Tálas, P. (2016) A terrorveszélyhelyzet-diskurzus margójára. *Nemzet és Biztonság–Biztonságpolitikai Szemle*, 9(1). pp. 40–47.
- Ther, P. (2022) The dark side of nation-states: ethnic cleansing in modern Europe. Berghahn Books.
- Tomuschat, C. (2014) *Human rights: between idealism and realism*. Oxford University Press.
- Triandafyllidou, A. (2018) Globalisation and migration: An introduction. In: *Handbook of migration and globalisation*, pp. 1–14. Edward Elgar Publishing.
- Üstübeci, A. (2019) The impact of externalized migration governance on Turkey: technocratic migration governance and the production of differentiated legal status. *Comparative Migration Studies*, 7(1). pp. 1–18.
- Williamson, O. E. (1981) The economics of organization: The transaction cost approach. *American Journal of Sociology*, 87(3). pp. 548–577.
- Wodak, R. (2015) The politics of fear: What right-wing populist discourses mean. Sage.
- Zaiotti, R. (2016) *Externalizing Migration Management: Europe, North America and the spread of remote control practices*. Routledge.

Internetes hivatkozások

- URL1: People on the move; Their rights – our future. <https://fra.europa.eu/en/speech/2023/people-move-their-rights-our-future> [Letöltve: 2024.09.06.].
- URL2: Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának (UNHCR) története. <https://www.unhcr.org/hu/about-us/az-unhcr-tortenete-2> [Letöltve: 2024.09.12.].
- URL3: Az 1951-es Genfi menekültügyi Egyezmény.

- <https://www.unhcr.org/media/convention-and-protocol-relating-status-refugees> [Letöltve: 2024.09.12.].
- URL4: Az Egyesült Államok Menekültek Segélyezéséről Szóló Törvénye.
<https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-67/pdf/STATUTE-67-Pg400.pdf> [Letöltve: 2024.09.12.].
- URL5: Brit Nemzetközösségi Bevándorlási Törvény 1962.
https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1962/21/pdfs/ukpga_19620021_en.pdf [Letöltve: 2024.09.12.].
- URL6: IOM (2020) *World Migration Report 2020*. International Organization for Migration.
https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf [Letöltve: 2024.09.08.].
- URL7: Global Trends. Forced Displacement In 2019. UNHCR.
<https://www.unhcr.org/media/unhcr-global-trends-2019> [Letöltve: 2024.09.07.].
- URL8: United Nations (2021) *International Migration 2020*. Highlights.
https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/undesa_pd_2020_international_migration_highlights.pdf [Letöltve: 2024.09.15.].
- URL9: Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve.
<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj> [Letöltve: 2024.09.13.].
- URL10: ENSZ. Global Compact for Migration.
<https://www.iom.int/global-compact-migration> [Letöltve: 2024.09.13.].
- URL11: Word Economic Forum (2022) *Annual Report 2021-2022*.
https://www3.weforum.org/docs/WEF_Annual_Report_2021_22.pdf [Letöltve: 2024.09.15.].
- URL12: Global Trends. Data and Statistics. UNHCR.
<https://www.unhcr.org/global-trends> [Letöltve: 2025.02.10.].
- URL13: IPCC (2007) *Climate Change 2007: Synthesis Report*. Intergovernmental panel on climate change. World Meteorological Organization, 52. pp. 1-43.
https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/02/ar4_syr_full_report.pdf [Letöltve: 2025.02.14.].
- URL14: Global Reports 2018. UNHCR.
https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/gr2018/pdf/GR2018_English_Full_lowres.pdf?gl=i*rp2s824*_gcl_aw*RoNMLjE3Mjc1MzAxNTcuQ2p3SoNBancwdDYzQmhBVUVpd0EreFArNFdodjh6QWpUd3lWdrVoTldLY19MR2xaRzNYaFpUbWJQUdJjY1pwTmxpcmVEOEciUEUzZHhSboNMaUFRQXZEXoJ3RQ.*_gcl_au*OTErNzA3MTAwLjE3Mjc1MzAxNTc.*_rup_aw*RoNMLjE3Mjc1MzAxNTcuQ2p3SoNBancwdDYzQmhBVUVpd0EreFArNFdodjh6QWpUd3lWdrVoTldLY19MR2xaRzNYaFpUbWJQUdJjY1pwTmxpcmVEOEciUEUzZHhSboNMaUFRQXZEXoJ3RQ.*_rup_ga*NDgoMTcoODk4LjE3Mjc1MzAxNTc.*_rup_ga_EVDQTJ4LjY5MTcyNzY5MzQxMC4zLjEuMTcyNzY5NDI4MS4yMi4wLjA.*_ga*NDgoMTcoODk4LjE3Mjc1MzAxNTc.*_ga_X2YZPJ1XWR*MTcyNzY5MzQxMC4yLjEuMTcyNzY5NDI4MS4yOC4wLjA [Letöltve: 2024.09.07.].
- URL15: Ismertető az Európai Unióról – *Bevándorlási politika*. Európai Parlament.
<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/152/bevandorlasi-politika> [Letöltve: 2024.09.11.].
- URL16: Annual activity reports 2016. European Commission.
https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-reports-2016_en [Letöltve: 2024. 09. 17.].
- URL17: Global Education Monitoring Report 2019. Unesco.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000265866> [Letöltve: 2024.09.17.].
- URL18: Tóth, I. Gy. (2009) *Bizalomhiány, normazavarok, igazságtalanságérzet és paternalizmus a magyar társadalom értékszerkezetében*. TÁRKI, Budapest.
https://www.tarki.hu/hu/research/gazdkult/gazdkult_elemzeszaro_toth.pdf [Letöltve: 2024.09.13.].
- URL19: *Preparatory Years: UN Charter History*. United Nations, Peace, dignity and equality on a healthy planet.
<https://www.un.org/en/about-us/history-of-the-un/preparatory-years> [Letöltve: 2024.09.18.].
- URL20: The Paris Agreement. What is the Paris Agreement? United Nations Climate Change.
<https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement> [Letöltve: 2024.09.20.].
- URL21: ENSZ Globális Migrációs Paktum.
<https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n18/451/99/pdf/n1845199.pdf> [Letöltve: 2024.09.19.].
- URL22: A globális dimenzió. Európai Bizottság.
https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child/global-dimension_hu [Letöltve: 2024.09.19.].